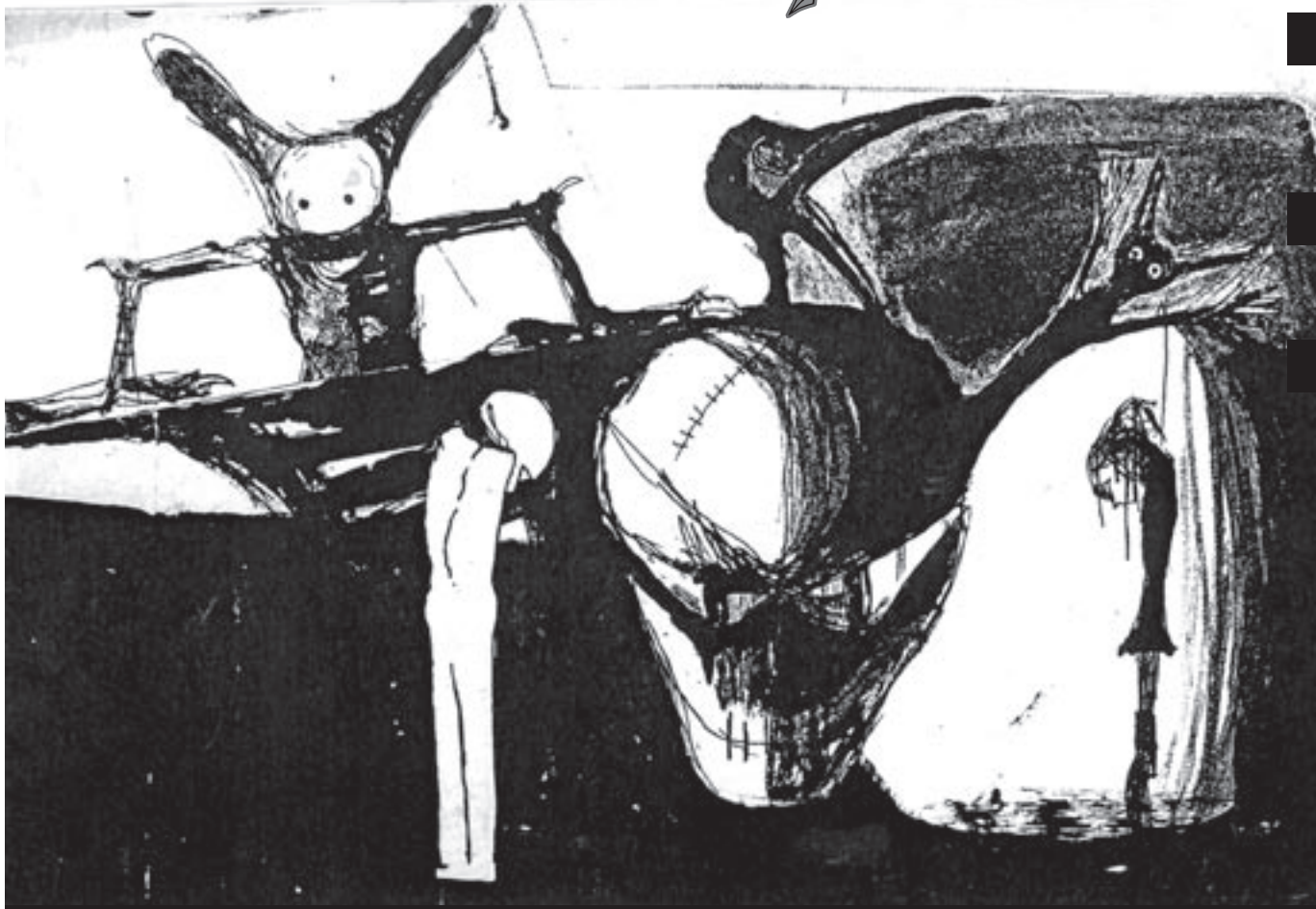

DE NAR

A N A R C H I S T I S C H E K R A N T

p.3 De Arbeid: Het werk van de vooruitgang
n.a.v. 1 Mei

p.4-8 Dossier Anti-psihiatrie

p.9 Het nieuwe, mooie Leuven Stadsmanagement

En verder:
Asielbeleid: Van bezetting naar bezetting;
Berichten uit de wereld van gesloten centra en deportaties; In memoriam: Saartje;
Hallucinante controles aan de grens met Nederland

Rubrieken:
Anarchist Black Cross; Kroniek; aNargenda...

Van bezetting naar bezetting

De beweging tegen het asielbeleid verspreidt zich aan hoog tempo

Nadat bekend raakte dat een deel van de bezetters van de Sint Bonifaciuskkerk in Brussel zouden geregulariseerd worden (wat meer en meer een loze belofte schijnt te zijn), namen in de ene na de andere stad op het Belgisch territorium papierlozen en hun bondgenoten het verzet tegen de terreur van het asielbeleid in eigen handen. De ene bezetting was nog maar net begonnen, of 30 kilometer verder werd het volgende gebouw bezet. Allemaal schuiven ze de drie eisen naar voren, die eveneens door de Unie voor de Verdediging van Mensen zonder Papieren (UDEP) naar voren worden geschoven: permanente regularisatie van alle papierlozen, sluiting van de gesloten centra, stopzetting van alle deportaties.

Het spreekt voor zich dat we als anarchisten heel wat aan te merken hebben op de fixatie op kerkgebouwen als het gaat om bezettingen. Alsof de katholieke Kerk werkelijk achter de drie eisen van UDEP zou staan, alsof we aan de Kerk nog meer geloofwaardigheid en legitimiteit moeten toekennen door op haar 'bescherming' te vertrouwen. Van die bescherming hebben de bezetters in de kerk van Sint Gillis alleszins niet veel gemerkt. Daar belde de priester doodleuk de politie om de kerk te ontruimen. Argwaan is dus geboden. De beste bescherming van 'kwetsbare' medestanders in de strijd gebeurt door de strijd zelf op te voeren en uit te breiden. En, zeker in het geval van geïlegaliseerden, niet door beroep te doen op juridische argumenten en spelletjes die mensen vervreemden van hun eigen sterkte en kracht. Vertrouwen en hameren op 'juridische bescherming' van een bezetting is een zwaktebod, en geeft de reactie al snel vrijspel...

Een deel van de bezettingen gebeurt zonder toestemming van de eigenaars van het gebouw (in het geval van kerken, zonder toestemming van de priesters), aan andere bezettingen gaat een hele tijd onderhandelen over de modaliteiten vooraf. Die onderhandelingen zijn zonder twijfel de achillespees van de huidige beweging: de priesters en eigenaars van bezette gebouwen krijgen zo een te grote vinger in de pap, waardoor ze stilaan een sleutelpositie kunnen, en zullen gaan innemen. Laat ons de illusies dan ook niet voeden: een bezetting gebeurt in weerwil van de eigenaar, het is een permanente betoging waarvoor men een ruimte nodig heeft. En die ruimte pakken, dat heet bezetten. Zo klaar als een klontje. Daarbij, de Belgische Staat illegaliseert mensen, hoe zouden deze mensen dan beroep kunnen doen op 'democratische rechten van meningsuiting' etc.? Voor het slagen van een bezetting is het allerbelangrijkste dat de bezetters zelf de voorwaarden van hun actie bepalen. Priesters of 'sociale organisaties' die vragen om na een maand de bezetting af te ronden, proberen zo de kracht van de beweging te breken, te bagatelliseren en te kanaliseren voor eigen gebruik, aan de onderhandelingsstafel met de deporterende politiciers.

**Propageer, verspreid,
schreeuw, bestook, ageer,
saboteer; VAL AAN!**

Gelukkig komen er uit de bezettingen heel wat positieve geluiden over de illusies die sommige 'bondgenoten' de wereld insturen. Politiek, zo horen we, dat zijn alleen maar beloftes en gezever. Opeisen en afdwingen wat we nodig hebben, daar gaat het om. Of de vakbonden, de liefdadigheidsorganisaties, de officiële vluchtelingenorganisaties die hun rol als exclusief > p.2

BERICHTEN UIT DE WERELD VAN GESLOTEN CENTRA EN DEPORTATIES...

Deze berichten zijn zeker geen volledige weergave van alles wat er gebeurt en plaatsvindt. De muren van de gesloten centra en de stille moordmachine van stiekeme deportaties laten maar weinig openbaarheid toe. Deze berichten geven dan ook maar een beperkte weergave van wat er zich zoal afspeelt - in de hoop de discussie en actie tegen het moorddadige asielbeleid aan te scherpen. Soms gebeurt het dan ook dat een aantal gebeurtenissen geen verdere opvolging krijgen, en dat ligt meer aan de geslotenheid van het asielbeleid en de asielkampen dan aan onze onzorgvuldigheid...

Aarzel niet om berichten door te geven aan de Nar (contactgevens op laatste pagina van de Nar)

29 MAART 2006 — Een twintigtal papierlozen bezetten de Saint-Christophe basiliek in Charleroi om te protesteren tegen de regularisatieprocedures en om een algemene regularisatie te eisen. In augustus 2005 was deze basiliek al eens door een veertigtal papierlozen bezet geweest uit protest tegen deportatiepogingen.

31 MAART — Na meer dan vijf maanden eindigt de bezetting van de Sint-Bonifaciuskkerk in Brussel. Op dezelfde dag bezet een groep papierlozen van Afghaanse afkomst de Sainte-Croix kerk in Elsene (Brussel), ondanks de tegenstand van de priester. Zij deden dit nadat ze een nieuw bevel om het Belgisch territorium te verlaten hadden gekregen. Deze groep had tijdens de zomer van 2003 deze kerk ook al eens bezet. Uiteindelijk stemmen ze ermee de bezetting te verplaatsen naar een parochielokaal.

1 APRIL — De papierlozen die de Sainte-Croix kerk hadden bezet, gaan in de parochiezaal in hongerstaking.

DE NAR IS STEEDS OP ZOEK NAAR:

financiële steun; mensen die willen helpen met verspreiding; inhoudelijke bijdragen aan de strijd; plaatsen waar we onze strijd (het hoe en wat van De Nar) kunnen komen toelichten; mensen of organisaties die een benefiet voor De Nar willen doen; verdeelpunten en mensen die willen meehelpen met de verdeling (o.m. afhaling van gedrukte Narren)

Hallo, ik ben een schrijversterscol-
lectief, maar sta reeds langer met
beide voeten middenin het strijdge-
woel. Mijn naam is De Nar en mijn
motto is “geen god, geen heerser”. Ik
laat mij, qua stijl en vorm, niet inper-
ken door de grenzen van de burgerlijke
media. Nog minder moet ik weten van
de vele grenzen die de architecten van
‘onze’ kapitalistische, patriarchale sa-
menleving uitzetten om ons binnen de
lijntjes te laten lopen. Nationalisten,
seksisten en dierenbeulen zullen in mij,
alleen een vijand kunnen vinden. Weg
ook met de grenzen van het fatsoen, als
het gaat om Pims blazen!

Ach, noem mij maar gerust een anti-
kapitalist of een antifascist. Zelf noem
ik me liefst een anarchist. Voor grond
en vrijheid wil ik strijden, mij van het
dagelijkse juk bevrijden. Absoluut is
dan ook mijn drang om tot duidelijke
analyses te komen. De vaagheid heerst
alom, het denken staat krom. een duide-
lijke taal ten dienste van een duidelijke
strijd! Samen strijden, samen dromen,
samen klappen krijgen. Samen schrij-
ven, tot we ze samen van hun sokkel
verdrijven. Mijn schrijfsels zijn dan
ook niet meer dan een megafoon voor
de kreten van de slachtoffersters van de
postideologische ratatouille die ons da-
gelijks de strot wordt ingeduwd.

Met jouw steun ga ik op regelmatige
basis op zoek naar de betekenis van in-
dividuele en collectieve vrijheid, eco-
nomische en politieke gelijkheid, en
internationalistische solidariteit.

Dat uw bijdrage in deze zoektocht
meer dan welkom is, lijkt me vanzelf-
sprekend. Dit alles in blijheid, tot het
me teveel wordt. Neen, elke arrogante
zak geef ik een koekje van eigen deeg
en de doorwinterde stalinist en fascist
geef ik met één pennentrek de doods-
steek. Maar wees gerust, tegenover het
wapengeknetter van de heersers ‘onzer’
wereld neemt mijn geschreven geweld
vaak prozaïsche vormen aan.

Oh, ik weet dat u mij weinig geloof-
waardigheid gunt, een eeuw van socia-
listisch verraad en stalinistische perva-
siteiten laten duidelijk diepe wonden
na. Maar ik weiger te kiezen tussen het
zelfvoldane nihilisme, de apathie en
het zogenaamde reformisme. Groen,
geel of rood, het kapitaal omhelst ze al-
lemaal! Laat u dus toch maar eens gaan
en neem me vast, lees me, verorber me;
en ge zult zien: nog nooit heeft een on-
afhankelijke gazet zoveel verzet!

Revolutionaire groetjes,
Het schrijversterscollectief De Nar.

> p.1 onderhandelaar op het spel zien gezet
worden, en de politieke partijen daar gelukkig
mee zijn, is nog maar de vraag. Momenteel zit-
ten heel wat sociale organisaties gewrongen tus-
sen de explosieve dynamiek en uitbreiding van
de beweging en de ‘politieke realiteit’ zoals dat
heet. Ze kabbelen nog wat mee met de stroom,
maar voelen dat de stroming hun naar een rich-
ting leidt die hun in feite niet zint, die te radi-
caal, te diepgaand is. Het conflict zal dan ook
zeker komen, kwestie is alleen wanneer en of
wij, de beweging die de drie eisen volledig on-
dersteunt, de omstandigheden van dat conflict
met de valse critici van het asielbeleid zullen
kunnen bepalen.

Drie alinea’s overpeinzingen. Genoeg. We heb-
ben al genoeg treinen gemist om ons veel dren-
telen te kunnen permitteren. Het land roert zich.
De bezettingen nemen op een informele manier
hun verspreiding, centraal gezag ontbreekt. De
voorwaarden voor autonome, zelfgeorganiseer-
de en directe strijd met een duidelijk doel (de
drie eisen) zijn aanwezig. Wie nu aan de kant
blijft staan, organiseert de val en teloorgang van
de strijd. Daarom – discussieer over je moge-
lijkheden en handel.

**Handel en haast je, kameraden, voordat de
nieuwe ordedienst de beweging zal kapotma-
ken!**

*Bij de Nar kan je alleszins al posters krijgen tegen het
asielbeleid, tegen de asielkampen en tegen de deporta-
ties. Je vind ze op de site van de Nar (www.denar.be),
maar met een mailtje of een briefje sturen we je graag
van elk wat exemplaren op zodat je de kopieermachine
kan gaan oververhitten.*

Je kunt De Nar niet alleen lezen, je kan haar ook uitnodigen om in levende lijve plaats te nemen op de kanapee.

Wil je een gezellige babbel organiseren over De Nar en haar strijd, wil je dieper ingaan op een bepaald onderwerp dat ons nauw aan het hart ligt, wil je ons eens confronteren met de kreten van achter een vergeten muur, had je graag een info-avond of workshop georganiseerd over verzet en repressie, AMP eens om een ongezouten mening gevraagd,...? Geef ons een seintje en wij regelen graag de rest.

-- het schrijversterscollectief.

2 APRIL — Een twintigtal papierlozen uit Iran bezetten de Notre-Dame du Sacré-Coeur kerk in Etterbeek (Brussel). Eind 2003 hadden zij al eens een hongerstaking gevoerd op het terrein van de ULB-universiteit en daarna in begin 2004 in de bezette Miniemenkerk in Brussel. Ze eisen een regularisatie van hen en van alle mensen zonder papieren.

3 APRIL — Een tiental papierlozen beslist om de Sint-Elisabethkerk in Bergen te bezetten, ondersteund door UDEP (Unie voor de Verdediging van Mensen zonder Papieren). De volgende dag vindt er een solidariteitsbijeenkomst van papierlozen plaats voor de kerk om de bezetting te ondersteunen.

4 APRIL — De Saint-Christophe basiliek wordt momenteel bezet door 82 papierlozen (vrouwen, mannen en kinderen). Twee van hen worden bedreigd door een bevel om het Belgische territorium te verlaten. Enkele Afghanen zijn in de Sainte-Croix parochie in dorststaking ge-
gaan.

5 APRIL — Dewael verklaart dat de uitreiking van de bevelen tot verlaten van het territorium aan de papierlozen uit Afghanistan een ‘administratieve vergissing’ was. De Dienst Vreemdelingenzaken zal hun dossier herbekijken. Een honderdtal papierlozen proberen de kerk van Sint-Gillis Voorplein (Brussel) te bezetten. De politie drijft hen, op vraag van de gemeenteraad en de priester, uit de kerk. Er gebeuren evenwel geen arrestaties. De burgemeester van Sint-Gillis vaardigt een politieordonnantie uit dat alle samenscholingen en samenkomsten die verband houden met papierlozen verboden worden. De waarnemende burgemeester van Sint-Gillis is Willy Ysabeaux, de Parti Socialiste bestuurt de gemeente.

6 APRIL — De Bisschoppenconferentie verklaart dat “Kerken geen wachtplaatsen zijn voor regularisatie.” en is erg bezorgd over het toenemend aantal kerkbezettingen.

7 APRIL — Een twintigtal hongerstakers uit Algerije en Mauretanië bezetten het oude lokaal van de Stichting J. Gueux tegenover het gemeentehuis van Sint-Gillis.

9 APRIL — Een tiental mensen zonder papieren bezetten de Sint Jozef-kerk in Namen, recht tegenover het gemeentehuis van Namen.

10 APRIL — Papierlozen bezetten de Sint-Jozef-kerk in La Louvière, ondersteund door verschillende organisaties en enkele vakbondsafdelingen. In Sint-Gillis vindt een samenkomst plaats tegen het samenscholingsverbod. Meer dan 300 mensen zijn aanwezig. Op dezelfde dag trekt de burgemeester van Sint-Gillis zijn politieordonnantie terug in.

11 APRIL — Vier Brusselse priesters wiens kerken de voorbije maanden bezet werden of zijn (Norbert Marechal, Michel Rongvaux, Jacques ‘t Serstevens en Christian Wijnants) verklaren dat kerken dienen voor erediensten, en niet voor bezettingen.

12 APRIL — Een 70-tal papierlozen bezetten de Sint-Antoniuskerk in Gent.

13 APRIL — Een tiental papierlozen en bewoners van het open centrum Belle Vue bezetten de kerk van Erezée in de provincie Luxemburg. Een tiental papierlozen proberen de lokalen van OCIV (Overlegcentrum voor Integratie van Vluchtelingen) in Brussel te bezetten. Er wordt onderhandeld en een toegelaten bezetting wordt afgedwongen.

14 APRIL — Er worden 3 nieuwe bezettingen bekend gemaakt in de provincie Namen: één in de lokalen van het Centre Laïque (vrijzinnig centrum), een tweede in het Eveché van Namen en een derde in de moskee van de stad.

16 APRIL — In zijn paastoespraak wikt Kardinaal Danneels zorgvuldig zijn woorden. Hij verklaart dat de kerk zich niet zal desolidariseren van menselijke tragedies, maar “dat er over de wegen en de middelen daartoe moet nagedacht worden en overlegd”. Het gerucht ging dat Kardinaal Danneels impliciet de priester van Sint Gillis had aangemaand om de politie te roepen om de bezetters uit de kerk te smijten.

17 APRIL — Meer dan 150 papierlozen van UDEP bezetten de Saint-Lambert kapel in Verviers. Ondertussen is het aantal bezetters van de Sint-Antoniuskerk in Gent aangegroeid tot maar liefst 500.

18 APRIL — De bezetting van de lokalen van OCIV in Brussel is een feit.

Dit overzicht werd afgesloten op 25 maart 2006

Ga zeker eens langs bij de bezette gebouwen om te kijken wat ze nodig hebben, hoe je hen kan ondersteunen,... Meestal is er nood aan matrassen, dekens, eten, kookgerief, wasgerief,... Langdurige en volgehouden bezettingen draaien immers op solidariteit!

Dag Saartje, m’n lieve vriendin, mijn maatje,

Jij was zo’n vriendin waarvan je weet dat we heel lang vrienden zouden zijn. En plots ben je weg, in een vingerknip, uit het leven weggevaagd. Ik begrijp het niet, waarom moest het jou gebeuren?

We zullen nooit meer samen kunnen lachen, zingen, verdrietig zijn of gewoon lekker tetteren. Maar waar je ook bent, je bent altijd bij me, hier, in mijn hart.

Rust zacht meisje, ik mis je verschrikkelijk hard.

Sta naast me, volgende keer als ik zing, want dat is er eentje voor jou.

Waak over Ditte, naar wie je zo uitkeek en nooit hebt kunnen ontmoeten.

En leef voort, in onze herinneringen, onze harten...

Peets

(Alle illustraties in deze Nar werden gemaakt door Saartje.)

De arbeid: het werk van de vooruitgang

1 mei, 2006 – Wat schrijft men zoal ter gelegenheid van een eerste mei? Een lofzang op de ‘edele arbeid’ in de socialistische traditie of een vurig pleidooi voor de afschaffing van de arbeid in de anarchistische overlevering? Misschien wel een geschiedkundige uiteenzetting over waarom de socialisten dan wel de anarchisten de wettige erfgenen zijn van deze feestdag? Bij al die onderwerpen kan men zich met recht en reden afvragen wat de inzet ervan is. Tegelijkertijd staat het vast dat de arbeidstumor zich meer dan ooit in de samenleving genesteld heeft en ook voortdurend van vorm verandert.

Van marxisme tot kenniskapitalisme

Mensen werken nooit zonder daarbij een zeker doel voor ogen te hebben. Doorgaans is de doelstelling van de arbeid de bevrediging van noden: het overleven en, als het even kan, het leven. Dat betekent echter tegelijkertijd dat met de bevrediging van die noden (ik had honger, maar vond voedsel) ook de arbeid ten einde komt. Voor mensen die voor de bevrediging van hun noden – het brood op de tafel – afhankelijk zijn van loonarbeid ligt de situatie natuurlijk wel even anders. Zij moeten extra uren werken om ook de onstilbare maag van hun baas te vullen. Deze uren zijn voor de arbeidster totaal tijdverlies: ze worden haar letterlijk ontnomen. Hoe zorgt men er dan voor dat mensen deze extra uren blijven kloppen? Het antwoord op die vraag is eenvoudig: schud een ethiek van de arbeid uit je losse pols. Zeg bijvoorbeeld dat een mens pas mens wordt doorheen de arbeid. Doorheen de omzetting van natuur in cultuur (de arbeid) onderscheidt de mens zich van de dieren. Daardoor wordt werken zinvol, of men er nu noden mee bevredigt of niet. Tegelijkertijd herleidt men op die manier iedereen die niet werkt tot on-mens. Dat is dan ook de drogreden waarmee mensen eeuwenlang gedwongen werden langer te gaan werken dan werkelijk nodig was. Ironisch genoeg was het Karl Marx, pleitbezorger van de arbeider (?), die deze theorie op punt gesteld en veralgemeend heeft. Het mag dan ook niet verbazen dat er op werkloosheid in de Sovjetstaten behoorlijk zware gevangenisstraffen stonden en dwangarbeid er een gangbare strafmaatregel was.

Ongetwijfeld was deze ethiek van de arbeid een gedroomde stok achter de deur voor de geldwolf van het fabriekskapitalisme. Daar werd inderdaad nog met grondstoffen (natuur) gewerkt die omgezet werden in eindproducten (cultuur) en wie niet bijdroeg aan die omzetting had geen deel aan de cultuur en was bijgevolg bezwaarlijk mens te noemen. Wat echter met een samenleving als de onze, waarin slechts een heel klein aantal mensen nog in de landbouw (primaire sector) en de industrie (secundaire sector) werken en het merendeel in de dienstensector (administratie, toerisme, informatie- en communicatietechnologie of ICT)? Op welke manier zetten zij nog natuur om in cultuur? Wat hebben zij nog gemeen met de fabrieksarbeiders die Marx aan het werk wilde houden? De loonslaven van deze economie lijken veeleer kennis en informatie te beheren. Niet voor niets wordt het postindustriële kapitalisme doorgaans omschreven als een kenniseconomie...

Technologie en arbeid

Technologie en arbeid zijn altijd met elkaar vervlochten geweest en meestal ontstond de technologische uitvinding in functie van arbeidsverlichting of –verkorting. Technologie beantwoordde met andere woorden aan de behoefte aan minder werk. De uitvinding van de ploeg bijvoorbeeld verlichtte de arbeid van de boer aanzienlijk en gaf hem misschien de gelegenheid dagelijks een middagdutje te doen. Niet voor niets staat een groot deel van de belangrijke uitvindingen op het conto van de arbeiders zélf – niet van de beroepsuitvinders of wetenschappers. Niet-

temin heeft een technologische uitvinding er zelden toe geleid dat de arbeiders minder lang moesten werken. Wel integendeel; de voordelen van de ‘vooruitgang’ spekten steeds de kas van de baas (er wordt meer geproduceerd) terwijl de arbeidsduur bijna ongewijzigd bleef. Toch kon men wat deze technologie betreft nog steeds de illusie koesteren dat haar voornaamste uitvinders, de arbeiders, ze ooit ten goede zouden kunnen aanwenden. Als de bazen onteigend zouden worden, zouden deze machines eindelijk zorgen voor de verhoopte vrije tijd. Ze zouden immers in zelfbeheer zijn van de arbeiders die hen met dat doel voor ogen ontworpen hadden. De industriële technologieën vertoonden toen bovendien een opvallende gelijkenis met de industriële productiewijze; ook zij zetten grondstoffen om in eindproducten, transformeerden natuur in cultuur.

De technologieën die ons binnengeleid hebben in de kenniseconomie lijken veel meer te doen dan omzettingen; ze brengen wijzigingen aan in de natuur zelf (gentechologie bvb.1) of creëren een virtuele realiteit die de werkelijkheid (cultuur) aanvult en doordringt (informatie en communicatietechnologieën bvb.). Deze technologieën ontsnappen veelal aan het begrip van diegenen die ze gebruiken en berusten ook op geen enkele manier meer op een wisselwerking met de natuur. Ze wijzigen de natuur zélf of beheren de cultuur in de brede zin van het woord. Op basis daarvan zou men deze technologieën verzelfstandigd kunnen noemen en zijn ze onlosmakelijk verbonden met de verzelfstandiging van de economie. Een verzelfstandigde economie is een economie die zich volledig losgemaakt heeft van de behoeften van de mensen die haar gaande houden. Het leeuwendeel van de koopwaren in onze spektakeleconomie berust op noden die kunstmatig uitgelokt worden (schoonheidsideaal en cosmetica-industrie) of beweren totaal onbevredigde noden in onze samenleving te kunnen bevredigen.

De ICT illustreert dit voorbeeldelijk: in een samenleving waarin het sociale leven volledig steriel gemaakt en op sterven na dood is, ontmoeten we elkaar in chatrooms die letterlijk genoemd worden naar onze vroegere ontmoetingsplaatsen (het marktplein, de gemeenschap etc.). Het enorme succes van de communicatietechnologie berust op de eigenlijke communicatiearmoede die onze samenleving kenmerkt. En toch wordt het sociale maanlandschap niet opgeheven door de nieuwe communicatie, wel integendeel: ze bevestigt keer op keer de fundamentele eenzaamheid en het gebrek aan echte tussenmenselijke uitwisseling waaraan ze haar succes te danken heeft. Met de kennis die de IT beheert is het niet veel beter gesteld: kennis wordt hierdoor herleidt tot het vermogen kennis op te ‘googelen’, waarbij de toegankelijkheid van de kennis volledig afhankelijk gemaakt wordt van de technologie en de inhoud ervan eigenlijk door niemand meer beheerst wordt. De vele ICT-toepassingen in de veiligheids- en bewakingsindustrie vormen het perfecte sluitstuk op deze ‘gemeenschap van eenzaten’. Nadat we vergeefs proberen in de chatroom tot een gesprek te komen, werpen we ons al even hopeloos op het shoppen in een poging de eenzaamheid met koopwaren uit te bannen. Daarbij wijkt enkel de bewakingscamera nooit van onze zijde. Terecht kan men zich afvragen of dergelijke vreemdende technologische toepassingen

in zelfbeheer kunnen genomen worden. Ze berusten immers op de sociale armoede die het koopwarenspektakel zelf gecreëerd heeft en die, mogelijkerwijze, opgeheven wordt wanneer sociale ruimtes opnieuw veroverd worden.

De fetisj van de vooruitgang

Hoewel de klassieke, marxistische rechtvaardiging van de arbeid nog steeds doorschemert, lijkt ze meer en meer plaats te moeten ruimen voor de hoogtechnologise vooruitgangsideologie. Een economie die zich bijna volledig ontdaan heeft van de menselijke natuur (onze behoeften: voedsel, onderdak, gezelligheid) kan niet langer gerechtvaardigd worden door de natuur. Een verzelfstandigde economie houdt haar arbeiders aan het werk door te verwijzen naar zichzelf, naar haar eigen vooruitgang. We rechtvaardigen de arbeid die we verrichten door te verwijzen naar de economie ‘die we toch draaiende moeten houden’. Daarbij wordt een vooruitgangsbegrip gehanteerd dat geen vragen duldt. De notie vooruitgang op zich is immers nietszeggend zolang men daarbij niet de vraag stelt wie of wat erop vooruitgaat en vooral in welke richting. Door deze vragen weg te denken uit het vooruitgangsbegrip krijgt de dictatuur van het economische (van de arbeid) vrij spel en kunnen alle andere dimensies van vooruitgang (sociaal, cultureel) in de verdomhoek geduwd worden en, beter nog, afgedaan worden als conservatieve reflexen. De reacties op het verzet tegen het CPE in Frankrijk illustreren hoe deze goocheltrouw van het kapitaal in de praktijk gebruikt wordt. Dat verzet werd door uiteenlopende commentatoren (waaronder veel mei 68-ers) afgedaan als een conservatieve, achterhaalde uithaal naar de vooruitgang zelf, een klap in het gezicht van de toekomst. Het gebruik van economische argumenten in de strijd tegen het asielbeleid (werkgelegenheid, draagvlak van de sociale zekerheid) door bepaalde actiegroepen kan als een ander voorbeeld dienen. De vraatzucht van het economische vooruitgangsdiscours verdraagt geen sociale argumenten meer en maakt er conservatieve drogredenen van. Die goocheltrouw was nooit mogelijk geweest in de context van het industriële kapitalisme. Daarin droegen niet voor niets de ‘socialen’ de vaandel van de vooruitgang.

Terug naar de werkelijkheid

De economie heeft zich niet enkel losgemaakt van de menselijke behoeften; ze heeft de menselijke leefwereld ook volledig gekoloniseerd. Na onze uren flaneren we door de winkelstraten om er klantvriendelijk verleid te worden tot de volgende economische interactie en zelfs als we onze jaarlijkse vakantie opnemen, worden we voortdurend geconfronteerd met het werk van de bediende in het reisbureau, de kruier en de reisbegeleider. Zo krijgt zelfs de tijdelijke opschorting van de arbeid de structuur van de arbeid opgelegd. Hierbij verarmt de omgang met medemensen systematisch tot een steriele uitwisseling van economische formules en zoeken we bij gebrek aan echte ontmoetingsruimtes troost in de virtuele gemeenschappen van de ICT.

De strijd tegen de arbeid kan zich binnen deze context enkel nog richten op een vernietiging van de economie en een herovering van de tijd en de sociale ruimte. In deze beweging zal de informatie- en de communicatietechnologie een lachwekkende herinnering worden aan een tijd waarin men het sociale leven probeerde te wurgen met glasvezelkabels.

Eén van de vaak weinig belichte onderwerpen in de anarchistische strijd is anti-psychiatrie. De psychiatrie is nochtans één van de voornaamste repressieapparaten in deze maatschappij. Wij besloten met De Nar om het onderwerp uit te diepen en aandacht te geven in onze krant. Wij willen iedereen die er aan mee heeft geholpen of er aan één of andere manier aan heeft bijgedragen bedanken, en hopen dat het een inspiratiebron mag zijn voor de neerhaling van alle muren.

Een persoonlijke getuigenis

Ik heb kortere tijd in een psychiatrische instelling gezeten. Om een en dezelfde reden probeer ik daar een geheim noch een punt van te maken. Niet alleen ben ik vastbesloten er geen schaamte over te voelen, noch mij erover te verantwoorden; het debat moet dringend opengebroken worden. Net zoals de gevangenis gebaseerd is op een strikt onderscheid tussen goede mensen en slechte mensen, is het psychiatrisch complex gebaseerd op een onderscheid tussen normalen en abnormalen, meer nog, tussen gezond en ongezond.

Al de hele nacht ligt de heroinejunk te brullen en te krijsen. Hij wil methadon, zijn handboeien zijn te strak aangespannen, hij wil zijn moeder, weten wij veel, het is nauwelijks verstaanbaar en de laatste pillen en injecties hebben ons zo lam geslagen dat het ons eigenlijk ook bitter interesseert, mijn buurman, mijn overbuurman en ikzelf. Met vier liggen we op een kamer, al dangelang (of wekenlang? De medicijnen hebben me elk tijdsbesef ontnomen. Hetgeen ik hier neerschrijf zijn de meest objectieve herinneringen die ik heb, de anderen zijn dromen en drugswanen, en grotendeels eenvoudigweg een zwart gat). Ik geloof dat ik met mijn buurman niet mer dan twee zinnen gewisseld heb in die tijd – het kan ook zijn dat wij in heldere momenten een soort vriendschap gesloten hebben, maar dat konden we ons beiden dan niet meer herinneren. Mijn overbuurman is katatonisch en wordt enkel aangesproken door patienten die de anderen zo op de zenuwen werken dat geweld dreigt. Hémm kan het in elk geval niet schelen en ook tegen een ziekenkamerplant spreken kan deugd doen, stel ik me voor.

Mijn buurman springt plots met gebalde vuisten uit zijn bed, zo ´n voorhistorisch geval met tralies voor en achter, die het bijkomend onderdeel hebben dat men er gemakkelijk patienten aan vast kan ketenen. Even denk ik dat hij de junk met geweld het zwijgen wil opleggen, ik overweeg of ik de energie heb dat af te raden. Hij loopt echter op het raam af en begint tegen zijn eeuwige ingebeelde vijand te roepen en die te vertellen dat hij een bondgenoot heeft om hem in elkaar te gaan slaan. Terwijl ik naar de bloedsporen op het vuile behang kijk dat ooit door klauwende nagels uiteengereten is, geef ik mijn buurman te kennen dat ik niet betrokken wens te geraken in zijn persoonlijke vetes. Uiteindelijk heeft die andere hem niets misdaan, niet. Ik zoek of ik ergens een sigaret vinden kan, verstopt, want sigaretten zijn zeer kostbaar hier. Een sigaret per dag behoud ik voor het jammerlijk wezen dat elke voormiddag huilend en zichzelf slaand aan het venster komt bedelen. Niet omdat ik zo vrijgevig en openhartig ben hier, dat leert men binnen de dag af, maar omdat haar halfverscheurde nachthemd vol stinkende pisvlekken zit en niemand het de moeite vindt haar te verschonen. Aangezien het ernaar uitziet dat de junk het krijsen nog enige uren volhoudt sta ik op, trek mijn pyama onder mijn knieën (lager gaat niet, ze is veel te klein, steek mijn voeten tot het midden in mijn kindermaatpantoffels en slof de gang op. Voor de verpleegsterkamer staat een man te roepen, hij heeft iets nodig, eten waarschijnlijk, zoals iedereen hier. Zonder op te kijken van haar nagels, die ze minutieus aan het lakken is, antwoordt de verpleegster dat hij een spuit kan krijgen als hij niet snel opkrast. De andere verpleegster die een ansgtaanjagende obsessie heeft voor Big Brother, dat 24 uur op 24 uitgezonden wordt, mompelt iets over af-

schieten. Ik besluit met de man dan maar iets te eten te zoeken, de laatste bonensoep is al tien uur geleden uitgeschonken. Elke maaltijd wordt bovendien voorafgegaan door een injectie voor de mensen die de pillen onder hun tong zouden verstoppen, en pillen voor de mensen die al zo platgespoten zijn dat het niet meer in hen zou opkomen zo ´n gecompliceerde daad te bedenken als het weigeren van medicijnen. Die pillen en die injecties nemen de eetlust weg, al wordt dat gecompenseerd door het feit dat men niet meer beseft hoe smerig het eten is en om het even wat in zijn mond steken als het maar op een plastieken bord gelegd wordt.

(...) Mijn moeder staat plots in de kamer. Ze is al eerder gekomen maar toen wist ik dat ik droomde (of hallucineerde, wie kent hier nog het verschil tussen slapen en waken?). Nu staat ze er echt, ik steek een sigaret aan om even te kunnen overleggen wat ik nu moet doen. Sigaretten zijn hier zeer belangrijk, het regelmatig verderbranden van de sigaret is zo ongeveer het enige dat nog op iets als een tijdsverloop lijkt, of een evolutie zo men wil. Ik merk na een trek of tien dat ik de sigaret aan de filter aangestoken heb en besluit toch maar op te staan om haar te onthelzen, mama je ruikt zo lekker. Plots beseft ik dat ik mijn verwilderde verschijning (uiteraard is het ons verboden ons te scheren en ik betwijfel het of men properder uit de douches komt als men erin gaat) moet compenseren. Gastvrijheid, mensen op hun gemak te stellen door iets aan te bieden. Sorry dat het hier een beetje slordig ligt, ik was net aan het opruimen, ik ben net thuis, wij zijn te platgespoten om nog stil te staan bij de stank die we verspreiden. Eten, eten is altijd goed. Na zoeken en rommelen vind ik nog een platgetrapte sandwich op de grond, ik kuis hem af maar hij blijft vuil, dat kan ik mijn moeder niet geven, ik steek hem dan maar in mijn mond. Mama waarom ween je, sorry, ik was een beetje verstrooid, normaal eet ik alles direct braaf op maar die sandwich was ik vergeten, sorry mama, ik zal het nooit meer doen.

Plots is mijn moeder weg. Vanuit de verte hoor ik hartverscheurend gehuil en het gemompel van de twee verpleegsters die even hun gsm opzij legden (doen ze voor ons anders nooit) en besluiten mijn moeder maar een kalmeermiddel te geven, daarvan hebben ze er genoeg, men moet maar uitkiezen.

Even breekt een lichtstraal door mijn benevelde geest, even ben ik terug hier, even kan het me wel weer schelen. Mijn wereld stort in elkaar en ik zak op de grond. Nee, geen zenuwaanvallen, niet meer, ik kan het niet meer aan, haal die verscheurde lijken weg, ze verontrusten me, kom hier jij met dat pistool, schiet me nu alsjeblieft dood, blaas die hersens uit mijn hoofd en zeg mijn moeder dat het me voor altijd spijt, zeg dat ze me maar moet vergeten, ik wil verdwijnen.

De volgende dag neem ik afscheid. De junk is er niet meer, op de een of de andere manier heeft hij zijn handen door de handboeien weten te wringen en is door het raam weggevlucht. Terwijl de verpleegsters vloekend en scheldend de lakens, druipend van het bloed, van het bed ha-

len wensen ze me onverschillig veel beterschap, waarschijnlijk de beste formulering die in hen opkwam, maar genezen doen we niet, nooit, en drukken mijn moeder nog een paar pillen in de hand. Hier, voor als u hem niet meer kan controleren, neem er zelf ook nog maar een voor het slapengaan. Ik schuifel naar buiten, mijn wangen zijn nat van de tranen maar ik kan mijn moeder niet in de ogen zien. Mama, waarom doe je je dit aan, was mij toch gewoon vergeten, ik had het niet slecht hier en heb veel kunnen slapen, het ging al veel beter, dat zou toch alles veel gemakkelijker gemaakt hebben, gewoon vergeten dat ik besta, je hebt nog een zoon en een dochter.

(opschrift in de smerige en vervallen toiletten van een psychiatrisch staatshospitaal in een Zuid-Europees land.)

Van werkhuizen tot psychiatrische instellingen

Een geschiedenis van de Waanzin van de middeleeuwen tot de 19de eeuw.

Gesloten psychiatrische instellingen en de denkbeelden die hen legitimiteit geven zijn er niet van de ene op de andere dag gekomen. Om door te dringen tot de fundamenteën van de psychiatrie, kan het daarom zeker zinvol zijn om jezelf te wapenen met een beetje historische kennis over het ontstaan van de psychiatrie. Dit artikel wil daarbij helpen, en is gebaseerd op ‘Geschiedenis van de Waanzin’ van Michel Foucault ⁽¹⁾. We zwaaien niet graag met grote namen, en al zeker niet op zo’n heikel thema als de psychiatrie, maar dit werk schetst heel duidelijk de geschiedenis van de psychiatrie en de stappen die in het verleden genomen zijn om mensen te kunnen categoriseren als ‘psychiatrische patiënten, waanzinnigen, gekken.’

Het middeleeuwse Narrenschip.

We beginnen ons verhaal in de middeleeuwen. Die tijden (13 - 15de eeuw) werden geplaagd door grote epidemieën en ziektes, die extreem besmettelijk waren. De katholieke Kerk nam vaak het voortouw in de strijd tegen deze plagen. In het christelijke Europa waren er aan het einde van de middeleeuwen naar schatting 19 000 leproserieën, instellingen waar mensen die aan lepra leden werden afgezonderd van de rest van de bevolking. De functie van deze instellingen was niet om mensen te genezen, maar om de ziekte op afstand te houden en vast te pinnen binnen de muren van de leproserieën. Aan het einde van de middeleeuwen verdwijnt de lepra echter van het toneel, waardoor de lepraruimtes hun taak verliezen. Echter, de toon is gezet: afzondering van zieken (en de geestelijke variant, ‘de psychiatrische problemen’) wordt de ongeschreven regel van het verdere verhaal van de psychiatrie en haar drang tot internering.

Naast de internering van fysiek zieken in de middeleeuwen, bestond er ook een procedure voor *krankzinnigen*.(nvda: een woord dat niet

van ons komt, voor alle duidelijkheid!) Aan de poorten van de middeleeuwse steden werden dorpen gebouwd op kosten van de stad waar de *krankzinnigen* konden wonen. Zo werden zij tegelijkertijd uitgesloten, en toch ook ingesloten. Daarnaast bestond er ook zoiets als het Narrenschip, wat de imaginaire naam was voor de boten die *krankzinnigen* van de ene stad naar de andere verhuisden. Het Narrenschip werd in de renaissance (15-16de eeuw) een uitbeelding van de wil tot genezen (“De wonderlijke overtocht naar genezing”), maar ook van de wil tot uitbanning. In de Renaissance wordt de Waanzin meer en meer beschouwd als een diepmenselijk iets, dat op elk moment kan uitbreken. Zo kwam een zekere achting voor de *waanzinnigen* ook bijvoorbeeld in de kunst tot uiting ⁽²⁾.

Naar een klassieke opvatting van de waanzin.

De doldwaze Narrenschepen die het Europese landschap doorkruisten, de gekke, vrolijke maar ook gevaarlijke bedoening aan de poorten van de steden, het aanvoelen dat ieder van ons waanzin in zich heeft, maakt vanaf de 17de eeuw plaats voor wat we de ‘klassieke opvatting van de waanzin’ kunnen noemen. De waanzin wordt gecategoriseerd en toebedeeld aan een groep mensen, en niet meer gezien als een deel van de menselijkheid. De dorpen aan de poorten van de steden en de narrenschepen maken plaats voor hospitalen waar de waanzin hardnekkig wordt opgesloten. De leproserieën komen hier terug ten tonele: die gebouwen en instellingen worden nu gebruikt als interneringsplaatsen voor al wie niet aan de rationele productieve norm beantwoordt: vrijdenkers, luiakken, geheugenlozen, angstigen, homoseksuelen, lichtzinnigen, dromers,... De veranderlijkheid van deze norm (op dit moment eisen dat ‘dromers’ worden opgesloten, zal door maar weinigen gesteund worden) bewijst ook haar willekeurig karakter, en de macht die ze geeft aan de heersers van de maatschappij om die naar eigen goeddunken te hanteren.

Waar de Renaissance als het ware de waanzin een plaats binnen het menszijn toekent en haar geweld ten opzichte van de Rede als een aangename en vrolijke afwisseling kan aanvaarden, zal de klassieke periode dat met geweld bedwingen. 1656 kan daarbij als mijlpaal dienen: de oprichtingsacte van het Hôpital Général in Parijs. Dit hospitaal is een administratieve eenheid, die volledig naast de gevestigde autoriteiten en buiten de rechtbanken om, beslist, oordeelt en uitvoert. Kort na de oprichting van het Hospitaal, zaten er al 6000 mensen opgesloten, wat bijna 1% was van de toenmalige Parijse bevolking. Deze trend verspreidt zich overal doorheen Europa: overal worden grote interneringshuizen, liefdadigheidsinstellingen, filantropische structuren,... opgericht om de waanzin op te sluiten. Deze *compelle intrare* (gedwongen opsluiting) kan niet los gezien worden van economische vraagstukken zoals nietsdoen en werkloosheid. De massale internering was een zaak van police, van organisatie van de arbeid die in crisis was met de opkomst van de industrialisering, het wegvallen van de traditionele gildenproductie⁽³⁾,... De internering werd niet gedicteerd door een wil tot genezen, maar door een moreel en economisch gebod tot arbeid en productiviteit. De Staat aanvaardt op deze manier de verantwoordelijkheid voor de gevolgen van de industrialisering (die nood had aan een grote groep werklozen om winst en surplus te kunnen realiseren) ten koste van de individuele vrijheid: ze organiseerde een internering waar mensen werden gedwongen tot arbeid. Uiteindelijk begannen de grote kapitalisten te protesteren tegen

deze internering, die net zoals de gevangenis uiteindelijk ‘valse concurrentie’ is.

Laat ons niet vergeten dat tegenover de heersende rationele moraal van productiviteit en arbeidsethos aan het begin van de industrialisering, het verkiezen en genieten van werkloosheid en nietsdoen (in termen van economische productiviteit) een daad van opstandigheid was. En vermits luiards opstandigen zijn, moeten ze opgesloten worden en gedwongen worden te werken - ook al gaat het om zinloze en nutteloze dwangarbeid (onder druk van het argument van ‘valse concurrentie’ van de kapitalisten). Het arbeidsethos verschafft aan de Staat en de gemeenschap hét middel bij uitstek om alle vormen van ‘sociale nutteloosheid’ te verwerpen en uit te stoten - alsof het om een andere wereld gaat. Zo kunnen we dan de stap van economische redenen tot internering naar morele redenen tot internering begrijpen: losbandigheid, luiheid, sociale nutteloosheid en onbruikbaarheid zijn zaken die diametraal tegenover het arbeidsethos staan. En dat is het diepe fundament van de massale interneringen en bestraffingen in de klassieke periode.

Scheiden van waanzin en redeloosheid.

Binnen de interneringshuizen, waar Jan en alleman werd opgesloten, werd langzamerhand onderscheid gemaakt tussen de waanzin en de redeloosheid. De redeloosheid is de categorie voor mensen die sociaal nutteloos en onbruikbaar worden geacht (luiards, vrijdenkers, opstandelingen,...), terwijl waanzin de categorie is voor zij “*die buiten zinnen zijn*.”⁽⁴⁾ Waar de redeloosheid vooral in tegenspraak is met het arbeidsethos, wordt de waanzin beschouwd als het onmenselijke (in tegenstelling tot wat de algemene teneur in de Renaissance was).

De waanzin is iets wat verborgen moet worden, men schaamt zich ervoor. De internering is dan ook dé methode bij uitstek om een schande te verbergen. Langs de andere kant blijft de waanzin in de 17de en 18de eeuw ook een spektakel: zoals mensen nu naar de zoo gaan om ‘wilde beesten’ te bekijken, gingen toen mensen naar de hospitalen om de ‘waanzin’ te bezien. Zolang de categorisering van waanzinnigen als ‘onmenselijke beesten en monsters’ stevig genoeg was, moest niemand zich immers schamen of bang zijn dat de waanzin die hij of zij bekeek ook in hem of haar zelf zat...

Ondertussen ontwikkelt de medische wetenschap zich aan een hoog tempo. Internering komt meer dan ooit tevoren samenhangen met de medische wetenschap, die de waanzin ziet als een losgebarsten en losgelaten dierlijkheid die men alleen de baas kan door dressuur, dwang en afstomping. De medische wetenschap zag waanzin toen dan ook niet als een ziekte, maar gewoon als onmenselijkheid, een dier in mensvorm.

Internering was dan ook vooral een bevestiging van anders-zijn; de waanzin bestond slechts hierin dat het beeld dat iemand van de realiteit heeft spontaan als totale en absolute waarheid wordt erkend. De Encyclopedie⁽⁵⁾ omschreef de waanzin als ‘afwijken van de rede met vol vertrouwen en in de vaste overtuiging dat men op het spoor van de rede wandelt’.

De geboorte van de psychiatrische wetenschap en de artsen.

Ondanks de algemeen heersende opvattingen rond de waanzin, bereidt de medische weten-

schap van de Verlichting de komst van de echte psychiatrie voor. De algemene opvatting ervaart de waanzin als een bepaalde visie op de realiteit die ‘onwaar’ is; en in de meer negatieve zin, dus een ‘verblindings’ waardoor mensen niet meer rationeel naar de realiteit kijken. De medische wetenschap deelt die visie niet: zij gaat de waanzin, doorheen haar studie van histerie, manie en zenuwziektes, omschreven als het psychologische gevolg van morele schuld. De status van onveerbaarheid die de waanzin had gekregen doordat ze werd ervaren als ‘anders-zijn’, ruimt baan voor verdachtmaking en verdenking. Wat verblindings was, zal het ‘onbewuste’ worden; wat dwaling heette, wordt tot schuld. Zo wordt de wetenschappelijke psychiatrie mogelijk gemaakt: de waanzin wordt een wetenschappelijk te bestuderen en te meten feit.

De medische wetenschap ontwikkelde dan ook genezingsprocessen voor de waanzin; die nauw verband hielden met haar morele opvattingen over de waanzin. Drie principes dirigeerden de behandelingsmethodes:

- 1. Versterking:** de waanzin, met haar fysieke wanordelijkheden, onstuimigheden en uitbarstingen, moest worden herleid tot een ge-disciplineerde en controleerbare kracht. De idee van de versterking houdt nauw verband met het arbeidsethos en het ideaal van sociale bruikbaarheid, die geconditioneerde en controleerbare individuen verondersteld.
- 2. Zuivering en onderdompeling:** de waanzin leidt volgens de medici tot ‘gistingprocessen’ in het lichaam, die tot uiting komen in driftbuien, valse voorstellingen,... Deze gistingprocessen moeten door de arts opgelost worden. Deze idee van zuivering komt overeen met de katholieke voorstelling van wedergeboorte en doop, en vertaalde zich in een concrete praktijk van gewelddadig douchen, onderdompelen in koud water,...
- 3. Reguleren van bewegingen:** het opleggen van regelmaat aan de *waanzinnige* door hem of haar te dwingen op vaste tijdstippen te gaan slapen, te eten, zich te wassen,...

> p.6

> p.5 Deze drie behandelingsmethodes verliezen mettertijd hun zwaarwichtige morele achtergrond, en degraderen tot louter bestraffen en reguleren; zoals alle andere middelen die gebruikt worden om iemand schuld te doen uitboeten (cfr. de geboorte van de gevangenis als strafinstelling).

Ethiek en wetenschap vervlechten zich nu erg innig met elkaar: ze dromen beiden van een vrijmaking van de waanzin. Niet in de zin dat men enige menselijkheid ontdekt in de waanzin, maar wel in de zin dat met de waanzin kan forceren zich open te stellen voor het knedende geweld van dressuur en conditionering: uurroosters, lichamelijke dwang, ketens,... Hierdoor verandert de betekenis van de interneringshuizen waar voordien de waanzin gewoon werd weggestopt als behorende tot een ‘andere wereld’: internering wordt een methode om de waanzin te bedwingen en zich te onderwerpen aan de eisen van de Rede.

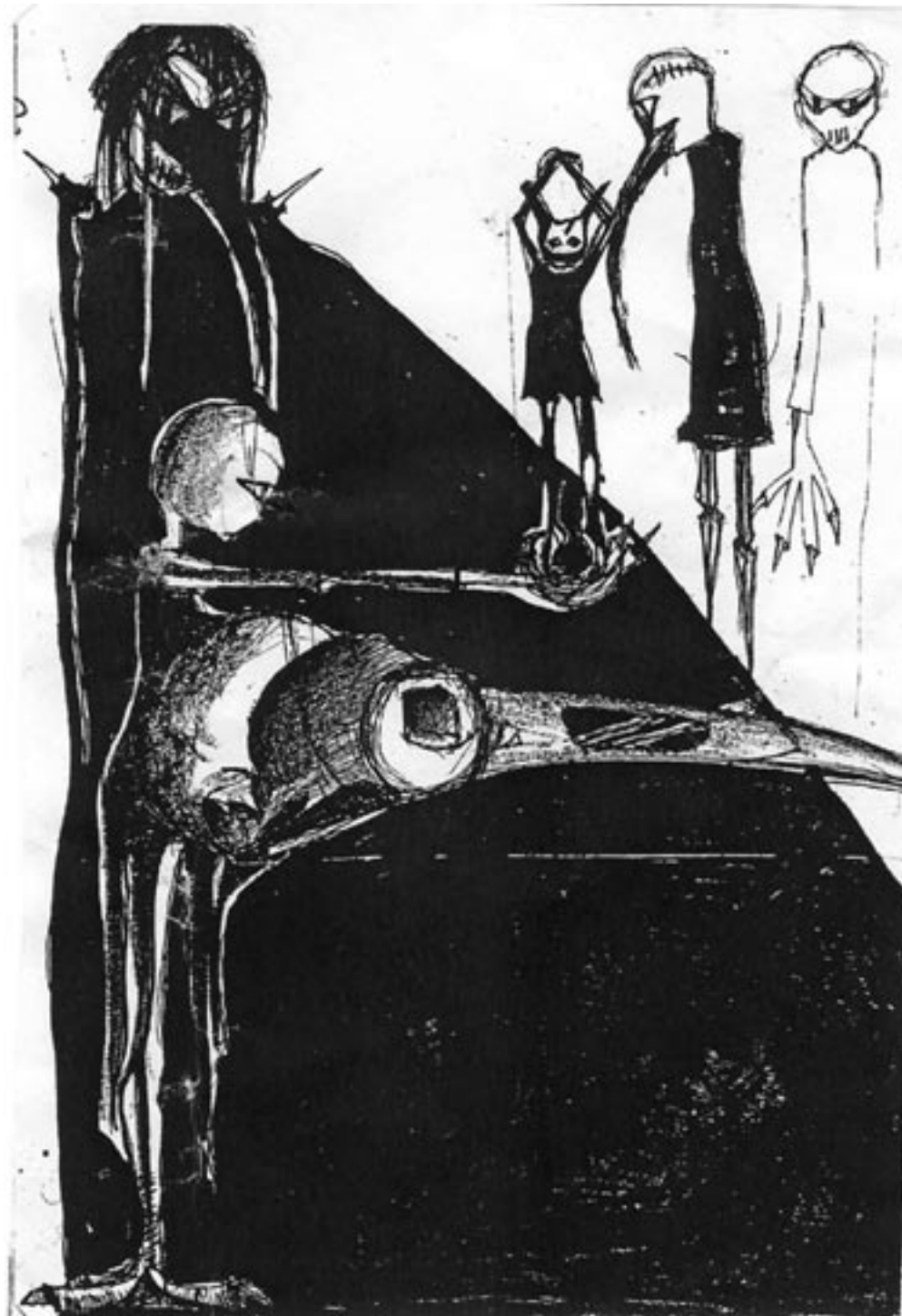
De grote angst breekt uit.

Midden 18de eeuw sippelen de verhalen over de interneringshuizen langzaam naar buiten. De etterende wonden van de grote opsluiting tonen zich, en nemen fantastische vormen aan. De waanzin blijkt niet bedwongen te zijn, integendeel.

De artsen, die hun ‘genezingsmethodes’ vooral buiten de gestichten om in praktijk brachten, worden door de publieke opinie opgeroepen om de wereld van de internering binnen te stappen. Niet als scheidsrechters, om te bepalen wat waanzin is en wat niet, maar als bewaker om de anderen te beschermen tegen het vage gevaar dat door de muren heen naar buiten zweerde en zweette. Er is dan ook geen zweempje humanitaire bekommernis die ten gronde ligt aan de geboorte van de echte psychiatrie (gesloten instellingen beheerst door een medisch corps artsen), maar angst. De medisch-psychiatrische wetenschap wordt echt geboren: ze analyseert de zenuwziektes, stelt vast dat er meer en meer zijn en dat ze steeds moeilijker te genezen zijn. Het aantal zenuwzieken stijgt vanaf dan exponentieel.

In vele geschiedenissen wordt gedaan alsof de 19de eeuw bekommerd was over ‘haar’ *waan-zinnigen*: wel, deze bewering is ijdel! De bezwaren van de directeurs en bewakers van interneringsoorden gaan allemaal in dezelfde richting: de werkplaatsen worden voortdurend in de war gebracht door de wanordelijkheid en de razernij van de gekken. Ze zijn een voortdurende bedreiging en zouden beter aan de ketting worden gelegd. Die zogenaamde bekommernis verbond waanzin dan ook meer dan ooit met internering. Alleen wilde men niet dat alles door elkaar werd gesmeten: luiards en gevangenen waren geen *waan-zinnigen*, en moesten dus apart opgesloten worden. De waanzin werd tot symbool van de macht tot opsluiten gemaakt, de waanzin werd de basis waarop alle maatregelen die leidden tot internering werden gefundeerd. De eersten die hierover begonnen na te denken, zullen stellen: “*De gevangenis kweekt gekken. De mensen die in de Bastille en in Bicêtre werden aangetroffen, waren volledig afgestompt.*”⁽⁶⁾

De veralgemeende internering krijgt aan het einde van de 19de eeuw serieuze kritiek vanuit economisch standpunt. Armoede blijkt immers geen gevolg van moreel verzuim of zonde te zijn zoals tevoren, maar een gevolg van economische crises. De economen (de fundamentalisten van de Vooruitgang, de Productie en de Economie) komen op de proppen: een land dat geen armen kende, zou arm zijn. De besluiteloosheid van de Staten blijkt uit haar verwarde maatregelen om de kosten te drukken: verkorting van de interneringstermijn in ge-

heid’, met gezag als niet-gek.

val van morele schuld of familietwisten, grote onderzoeken na de Verklaring van de Rechten van de Mens die internering uiteindelijk zullen reserveren voor de waanzinnigen en bepaalde categoriën rechtssubjecten en uiteindelijk het toewijzen van waanzinnigen aan de zorg van hun eigenlijke familie. Ook al had de Staat zich dus alle macht toegeëigend over de beteugeling van de waanzin, toch moest de grote geboorte van het echte, moderne, psychiatrische gesticht nog komen.

De geboorte van het uitsluitend psychiatrisch gesticht.

Een grote figuur in het ontstaan van het gesticht is Tuke; die de Retreat sticht waar *waan-zinnigen* niet door de rede worden opgevangen, maar door de godsdienst. Tuke gaat de geschiedenis in als de ‘bevrijder’ van de *krank-zinnigen* omdat hij de directe dwang afschafte, maar dat was niet meer dan een liefdadige rechtvaardiging voor de interneringspraktijk. Tuke verving de openlijke terreur door de dwang van de verantwoordelijkheid, hij bestraft de schuld niet, maar organiseert de constante schuld. De *krank-zinnige* moet doordrongen worden met een schuldig bewustzijn, waardoor hij of zij zichzelf kan beteugelen. Tuke herwaardeert de arbeid in zijn gesticht, niet als productieve waarde, maar als zuivere moraal. Bij Tuke wordt de krankzinnige constant waargenomen: hij moet als in een kloppacht achtervolgd worden en gevangen genomen worden bij de minste uiting van waanzin. Tuke eist een absoluut conformisme van ‘zijn’ *waan-zinnigen*; de zichtbare repressie verdwijnt, maar het gezag komt in de plaats. De bewaker treedt de patiënt niet tegemoet met geweld en dreiging, maar met zijn onherroepelijke ‘hoog-

richt als een volstrekt medische, wetenschappelijke ruimte. Desondanks blijft het zo dat de arts geen status van exact of positief wetenschapper bemachtigt: zelfs al is hij in staat om de waanzin te definiëren, dan komt dat niet doordat hij die kent, maar doordat hij de baas is.

De psychiatrie is dan ook de organisatie van de vervreemding van de patiënt in de persoon van de arts. De patiënt moet totaal en bij voorbaat het overwicht van de arts op elk terrein aanvaarden, hij zal zich van meet af aan moeten onderwerpen aan een wil die als almachtig aan hem verschijnt, en aan een wetenschap waarvan de vaststellingen gelijk gesteld worden aan goddelijk inzicht.

Freud voltooit...

Freud heeft als verdienste te hebben aangetoond dat de veroordelende instanties maar beter zwijgen over de waanzin, vermits die volgens zijn analyse in ieder van ons aanwezig is (in de vorm van een onbewustzijn). Maar Freud heeft tegelijkertijd zijn eigen job, die van arts als wonderdoener, uitgebreid en aan zijn almacht een bijna goddelijke status in het vooruitzicht gesteld. Freud heeft in één persoon, de arts, alle machten opgestapeld die voorheen collectief gedragen werden door de hele administratie van het gesticht. Freud voltooit daarmee de constructie van het absoluut autoritaire gezicht: de arts is de Absolute Blik, het zuivere Zwijgen en de Rechter die de *waan-zinnige* op zichzelf terugwerpt, categoriseert, opsluit en doet aanvaarden.

In dit overzicht zijn we dus vertrokken vanuit de middeleeuwen, doorheen de renaissance naar de klassieke periode van de Verlichting. In de geschiedenis van de waanzin volgt dan de grote hervormingsbeweging van Tuke en Pinel, die de geboorte van de moderne psychiatrische instelling bewerken. Uiteindelijk is het Freud die de almacht van de arts over deze instelling zal funderen en bevestigen. Het trieste verhaal van de psychiatrie in de 20ste eeuw wordt hier niet verder verteld. Echter, met één pennentrek, kunnen we stellen dat de psychiatrische instellingen effectief hun taak van sociale normalisatie uitvoeren; door internering, dwang, folter, ketenen, koude douches, elektroshocks, lobotomieën, neuroleptica, en langzame, structurele moord.

(1) Michel Foucault: Frans filosoof, die onder andere werken schreef over de gevangenis (*Surveiller et Punir: Naissance de la prison*), over seksualiteit (*Historie de la sexualité*), over psychiatrie (*Folie et déraison. Histoire de la folie à l'Age Classique*). Daarnaast was hij ook actief in verschillende anarchiserende groepen, zoals de GIP (Groupe d'Informations sur les Prisons) die als speerpunt voor zich hield: “Zijn niet te tolereren: de rechtbanken, de flikken, de hospitalen, de gestichten, de school, de militaire dienst, de pers, de televisie, de Staat en vooral de gevangenen.”

(2) Don Quichotte van Cervantes, de toneelstukken van Shakespeare,...

(3) Gildenproductie: handarbeiders organiseerden zich doorheen de middeleeuwen in gildes, die bepaalden hoeveel er geproduceerd werd, hoe lang er gewerkt werd, welke kwaliteit producten moesten hebben, aan welke prijs producten moesten verkocht worden. Met de industrialisering ontbinden deze vormen zich, en wordt arbeid een kwestie van loonslavernij ten opzichte van een kapitalist die jouw tijd koopt.

(4) Zo beschreef de Parijse politie de aanleiding voor arrestaties die tot internering moesten leiden.

(5) Encyclopedie: filosofisch werk dat alle bestaande kennis wilde samenvatten. Geschreven door Diderot en d'Alembert, van 1751 tot 1772.

(6) Citaat van Michelet, Frans historicus en politiek activist aan het einde van de 18de eeuw - begin 19de eeuw.

Democratie, niet meer of minder dan psychiatrie

Persoonlijke ervaringen met de psychiatrische industrie

Ik ben nooit een regelmatige klant geweest van de psychiatrische industrie. Toch belandde ik al drie keer in mijn leven in een psychiatrische inrichting.

De eerste keer is al heel lang geleden, dat was tijdens mijn legerdienst. Na een maandje ‘opleiding’ in Turnhout werd ik naar mijn eenheid in Stockem (Aarlen) gestuurd. Ik was gedurende acht maanden een modelsoldaat, totdat ik depressief werd in dat onnozele leger waar je niets moest doen dan wacht lopen en ’s weekends piket houden, marcheren en schieten, en de bureaucratie verzorgen voor de miliciens, ik had er gewoon geen zin meer in, ging teveel nadenken, steeds meer drinken en zag een kameraad bijna overlijden door zelfmoord terwijl een handvol anderen even daarvoor al gedeserteerd waren. Toen ze hem binnenbrachten op de ziekenboeg met een overdosis pillen (waar ik zelf al drie dagen in quarantaine zat wegens agressie en drankmisbruik) was het medisch personeel radeloos en heb ik hen gevraagd om mijn celdeur te openen, wat zij vervolgens deden in hun paniek. Ik ben naar buiten gestapt en toen heb ik de betrokken potentiële zelfmoordenaar die met draaiende ogen en een op en neer gaande buik op de grond lag - vastgegrepen, een aantal keren in zijn gezicht gemept en zijn naam herhaaldelijk geroepen terwijl ik hem voortdurend door elkaar schudde. Later zijn ze hem met een CVR-T (rupsvoertuig) komen halen en hebben ze hem overgebracht naar een ziekenhuis om zijn maag leeg te pompen. Later – toen ik hem terugzag in de gesloten afdeling 07 van het militair hospitaal waar ik inmiddels heengebracht was een week na de feiten - bleek dus dat dit geholpen had. “J’ai entendu ton voix – ik heb je stem gehoord”, zei hij toen. Gelukkig is die jongen uiteindelijk dus niet overleden aan zijn overdosis pillen. Toen ik hem later in de psychiatrie terugzag zei hij zelfs dat ik hem teruggehaald had, hij had mijn stem gehoord. Dat was wel mooi, dat ik dat toevallig nog aan de weet gekomen ben, wat zou er met hem gebeurd zijn als ik daar toevallig niet op die ziekenboeg gevangen gezeten had? Moest ik hem niet toevallig tegengekomen zijn, dan had ik het nooit geweten. De drie weken die ik vervolgens moest doorbrengen in Neder-over-Heembeek waren niet zo slecht. Het eten was er alleszins beter dan in de kazerne, en ik legde al gemakkelijk contacten met andere patiënten, waarvan er een aantal overduidelijk politieke gevangenen waren, ook al heet dat in ons land niet zo. De democratie kan zich immers geen politieke gevangenen veroorloven, daarom worden ze door het systeem voorgesteld als ‘zieken’, als ‘psychiatrische patiënten’. Eentje zat daar omdat zijn vader een belangrijke rol had gespeeld in de Spaanse communistische partij, een ander omdat hij de auto van een kolonel in brand gestoken had. Nog een ander omdat hij allergisch was voor uniformen. Ik zat er wegens drankmisbruik, een vechtpartij met een gebroken ruitje (dat ik moest betalen) en omwille van het feit dat ik mijn haar afgeschoren had en in de vuilbak gedeponneerd met de mededeling ‘het is hier toch een concentratiekamp’. Na drie weken psychiatrie in Neder-over-Heembeek kreeg ik mijn tien weken afkickprogramma in Leopoldsburg. Dat was best wel een fijne periode, allemaal alcoholisten onder elkaar, ongelooflijk hoeveel we van elkaar wisten zonder dat we het zelfs maar hoefden uit te spreken. Daarna kreeg ik het bevel om naar huis te gaan en niet zoveel later ontving ik mijn ‘bewijs van reform’, dat wil zeggen dat ik bedankt werd voor de bewezen diensten en dat ik niet meer terug in het leger hoefde te gaan, nooit meer, en dat ik dus ook nooit meer heropgeroepen zou worden. Gelukkig maar, want ik had schoon genoeg van

dat troepje eikels die kritiekloos ieder bevel opvolgen, hun schoenen poetsen op ieder moment van de dag en hun bed opmaken met een meetlat erbij. Mijn eerste ervaring met de psychiatrie was de beste. Later zou het anders worden.

Dan ben ik een hele tijd buiten de psychiatrie gebleven, ook al verliep mijn leven natuurlijk met ups en downs en voelde ik me verre van optimaal, totdat het weer eens finaal misging en ik een depressie kreeg na het verliezen van mijn laatste job. Daarbij was ik ook nog in een leegte gevallen omdat ik mijn alcoholprobleem – na zoveel jaren - eindelijk had opgelost. Ik dronk niet meer, maar daar was ook alles mee gezegd, ik kon mijn tijd niet vullen en werd dus depressief. Na een paar maanden ben ik dan vrijwillig binnengegaan omdat ik dreigde een kinderverkrachter op te ruimen. Ik hou van alle mensen en ook van alle beesten, maar niet van het soort dat onschuldige kinderen een moeilijke jeugd bezorgt. En na een leven vol miserie had ik wel zin om eens schoon schip te maken en die klootzak op te ruimen. Dit dreigement was voor de eerste de beste psychiater voldoende om onmiddellijk over te gaan tot opname, maar mijn ervaringen met de psychiatrie waren achteraf gezien niet zo best.

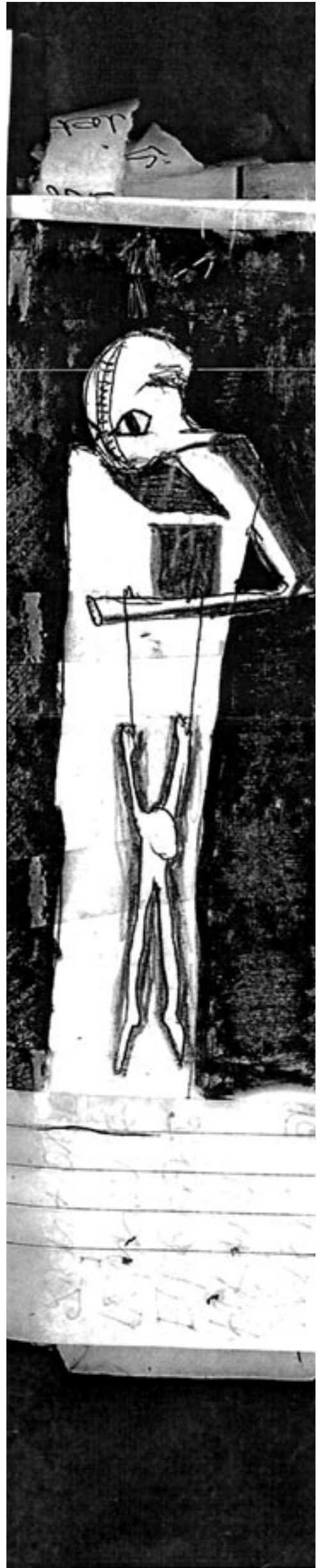
We zouden kunnen vertellen dat Sarah, de beweging die de belangen van slachtoffers van de geestelijke gezondheidszorg behartigt, elk jaar 700 tot 800 oproepen binnenkrijgt over grensoverschrijdend gedrag vanwege de behandelaars. Slechts in een beperkt aantal gevallen leidt dit effectief tot een melding, zo stond laatst in De Standaard: “Het afgelopen jaar kreeg het centrum zo’n 40 à 50 gevallen van duidelijk misbruik te verwerken. „De belangrijkste klacht is emotioneel en psychisch misbruik”, zegt Jan Vanhaelen, voorzitter van Sarah. “De hulpverlener heeft de patiënt in deze gevallen niet geholpen in het verwerkingsproces, maar het juist erger gemaakt.”

We zouden ook kunnen vertellen dat het in de meerderheid van de gevallen gaat om een combinatie van emotioneel (in 20% van de gevallen seksueel) en financieel misbruik, waarbij de patiënt veel langer dan nodig in behandeling wordt gehouden. Ook “omkering”, waarbij de hulpverlener de patiënt met zijn eigen problemen lastigvalt, is een vaak voorkomende klacht.

Maar dat gaan we allemaal niet vertellen, het gaat hier om een meer persoonlijke indruk. Veel patiënten die zich op de afdeling Pinel bevonden van het Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis te Rekem zaten er ook al veel te lang. Ik ben zeker niet tegen het bestaan van een psychiatrisch ziekenhuis waar mensen die in crisis of grote nood verkeren een aantal weken heen kunnen gaan om tot zichzelf te komen, maar wel tegen de manier waarop men mensen aldaar aan het lijntje houdt, waarschijnlijk uit financiële overwegingen of om op een andere manier van hen te profiteren. Intelligentie patiënten worden vaak daar gehouden om andere patiënten te begeleiden en te behandelen, soms zonder dat zij dat zelf doorhebben. Zo heeft de verpleging minder werk, en de psychiater doet sowieso niks, die is nog te lui om een verslag op te maken of om met zijn patiënten te praten. Daklozen die er verblijven uit angst om weer op straat te belanden, zouden beter een sociale woning toegewezen krijgen en een referentieadres bij het OCMW, zodat die mensen hun vrijheid behouden en niet dag en nacht geconfronteerd worden met het sfeertje van een psychiatrisch centrum, waarin ze zich uiteraard na een tijdje ‘nestelen’ en elk persoonlijk verantwoordelijkheidsbesef laten verdwijnen t.v.v. een gepaternaliseerd leventje in een paternalistisch ziekenhuis.

Medicatie – Wat ook een veel voorkomende praktijk is, dat is het toedienen van allerlei nieuwe antidepressiva en neuroleptica in het kader van een onderzoek. Men vraagt aan depressieve patiënten om dat te doen, omdat die mensen meestal op dat ogenblik niet meer de assertiviteit hebben om gewoon nee te zeggen en ook nauwelijks de mogelijke bijwerkingen en gevolgen in kunnen schatten. Zo kreeg ik dan gedurende drie weken Solian 200 toegediend, een middel waarvan achteraf bleek dat het helemaal niet goed was en dat het beter werkte bij geringe dosissen. Ik heb me dan ook nog nooit slechter gevoeld als toen ik die pillen moest nemen. Niet alleen had ik potentieproblemen die voortduurden tot lang na de opname, maar ik was zo ziek als een hond, voelde mij nog te slaperig en elendig om zelfs maar aan hun fake-therapieën deel te nemen. Verder wordt bij veel patiënten de medicatie voortdurend aangepast en veel mensen die op de afdeling zitten weten niet eens meer wat ze slikken of waarom. De enigen die geen medicatie kregen, waren mensen die voortdurend klaagden dat ze echt fysieke pijn hadden. Zo heb ik eens een bejaarde vrouw tegen de grond zien vallen, en de verpleging was nog te lui om ze op te rapen. Na waarschuwing duurde het nog bijna een kwartier eer er iemand kwam kijken. Voor hen is alles ‘psychisch’, als je er met een gebroken been zou liggen, zouden ze nog durven beweren dat het psychisch is. De medicatie wordt vaak gewoon aangepast (meestal verhoogd) of veranderd zonder de patiënt hierover zelfs maar in te lichten. Het niet nemen van medicatie kan aanleiding geven tot negatieve rapporten en er wordt heel wat druk gezet op mensen om die middelen toch maar te nemen. Dat is niet in het belang van de meeste patiënten, maar alleen in het belang van de farmaceutische industrie die tal van cadeautjes en snoepreisjes uitdeelt onder de behandelende artsen. Daarom krijg je er ook steevast het duurste middel voorgeschreven, ook als allang duidelijk is dat het niet het beste middel is. Zo kreeg ik als antidepressivum ‘Cipramil’, wat op dat moment het duurste antidepressivum van het land was. Op die manier kunnen de farmaceutische bedrijven het riziv systematisch leegmelken, zelfs met de goedkeuring van corrupte SP.a-ministers, hoewel de anderen er ook niks tegen doen. De incompetentie van het personeel is ook al zo iets waaraan ik me regelmatig geërgerd heb. De hoofdverpleegster, ik zal haar naam niet noemen, was precies een gestapo. Er waren weinig goede verplegersters, misschien een drietal op een team van twintig. De meesten kwamen er alleen maar om video te kijken en computerspelletjes te spelen. En helemaal niet om met de patiënten te praten die daar behoefte aan hadden, want daar hadden ze geen tijd voor. “Leg het morgen voor aan uw mentor”, was het dan. Ofwel: ‘ga slapen en laat mij met rust’. Ze verdienden goed hun brood om daar hun broek wat te verslijten.

Wie dacht dat de armoedebestrijding paternalistisch was, moet eens een kijkje gaan nemen in de psychiatrie. Om nog maar te zwijgen van het onvermogen om zich bezig te houden met de patiënten. De verplegers komen er binnen, drinken er koffie, spelen computerspelletjes en houden zich verder zo weinig mogelijk en liefst in het geheel niet bezig met de patiënten. Die helpen elkaar wel, denken ze dan. Wel zijn er wat sessies om te leren knippen, plakken of tekenen. Maar als je dan wil uitleggen waarover je tekening gaat, dan word je onderbroken of wordt het als ‘niet relevant’ beschouwd. Mensen worden vooral aangemoedigd om Winnie de Pooh-beren te kleuren en zo, iets waarover dan achteraf sowieso niet gesproken hoeft te [> p.8](#)

> p.7 worden. Het is ontoelaatbaar dat men de mensen hun tijd laat opvullen met dat soort flauwe bezigheden om hen te helpen hun problemen te ontwijken en gesprekken te vermijden. Een therapie behoort in enige mate confronterend te zijn en dient gericht te zijn op de analyse en de uiteindelijke oplossing van een probleem. Dat kan natuurlijk gradueel gebeuren, want niet iedereen kan dezelfde druk aan op het zelfde moment, maar toch...wie Pooh-beren wil kleuren kan dat ook thuis doen, of in de vrije uren.

Er worden ook dagelijks therapiesessies gegeven, maar het behoeft geen uitleg dat er in die sessies niks wordt bereikt. Je zit er met een hele groep mensen (soms meer dan 10) in een cirkel op een stoeltje en dan wordt er een probleem besproken. Maar telkens als één van de personen emoties begint te tonen of er werkelijk vooruitgang geboekt wordt, dan wordt de sessie stopgezet. Het is immers niet in het belang van de instelling dat er mensen genezen van hun probleem. Liefst van al houdt men ze gedurende jaren aan het lijntje, waarbij men de patiënten wijsmaakt dat het allemaal hun eigen verantwoordelijkheid is, dat ze zich slecht voelen, en dat ze het maar allemaal ‘bij zichzelf moeten zoeken’. Voor sommigen zou dat misschien wel kunnen kloppen, maar niet voor iedereen. Als een patiënte om wat aandacht vraagt en haar verhaal kwijt wil, krijgt zij stevast te horen dat het beter is om te gaan slapen of dat ze het aan een andere persoon, die er niet is, moet vragen. Als de patiënt moeilijk doet of niet akkoord gaat met absurde paternalistische regeltjes, krijgt hij of zij valium of andere pillen om elk spoortje van verzet onmiddellijk in de kiem te smoren. Het voornaamste doel van een psychiatrie is om door multinationals gepatenteerde, en bijgevolg veel te dure drugs te verkopen. Maar als ze denken dat je een joint gerookt hebt in de laatste zes weken, dan moet je wel als je terugkomt van een weekendje thuis een plastest ondergaan en

word je - bij een positieve testing – zonder boe of bah buitengegoid, zelfs als je al weken bent gestopt of helemaal geen regelmatige gebruiker bent. Zo heb ik mijn laatste (tweede) opname dan maar beëindigd nog voordat ze daartoe de kans kregen en gedurende maanden ook nog twee mensen op moeten vangen die naar aanleiding van zo’n testing waren buitengegoid en niet wisten waar ze heen moesten gaan omdat ze de facto dakloos waren.

Wie zijn gevoelens durft te tonen of de waarheid te zeggen over de staat en de flikken, wordt beschouwd als ‘agressief’. Dan wordt er geluld over ‘dreigende decompensaties’ en krijg je nog meer drugs, of anders eenzame opsluiting. Er wordt bedreigd met isoleercellen, maar omdat ik vrijwillig patiënt was, heb ik om die reden eveneens mijn eerste opname beëindigd. Het was dan ook helemaal niet rechtvaardig: omdat ik tijdens een fietstochtje mijn kleingeld niet terugkreeg van de sigarettenautomaat, en ik reeds driemaal aan de cafébazin gevraagd had om mijn tien centimes terug te geven, wat zij pertinent en op onbeleefde wijze weigerde (anders had ik vanzelf wel gezegd ‘laat maar zitten’) had ik, in plaats van op haar te kloppen, alleen maar een terrasstoel in elkaar getrapt om mijn woede te koelen. Dat beschouwde ik als een vooruitgang, omdat ik de persoon alleen uitgescholden had (na drie keer beleefd vragen) en geen geweld tegen de persoon gebruikt heb. Het was dus onrechtvaardig om mij daarvoor in een isoleercel te willen steken. Als ik een boek had mogen meenemen en mijn kleren had mogen aanhouden, dan was dat nog geen probleem geweest, dan was ik tenminste van de andere patiënten verlost geweest. Maar dat mocht niet, dus heb ik toen maar mijn koffer gepakt en ben rechtstreeks naar huis vertrokken.

Als je geluk hebt zie je in het OPZ van Rekem je psychiater zo’n 10 à 20 minuten per maand. Daar moet je dan ook nog herhaaldelijk om bedelen, want anders wordt er geen tijd gemaakt. En er wordt een doktersbezoek voor aangerekend. Sommigen moeten er echter veel langer op wachten dan een maand. Je kunt je dan natuurlijk de vraag stellen wat je in die psychiatrie zit te doen, vooral als je er zit om je problemen bespreekbaar te maken. Conclusie: in de psychiatrie worden mensen gek gemaakt, zelfs als ze dat nog niet zijn. Daarom worden er zoveel zelfmoorden gepleegd in de psychiatrie. Er zou eens dringend een onderzoek moeten komen naar de precieze omstandigheden van al die verdachte overlijdens. Het zou bijvoorbeeld te maken kunnen hebben met de slechte/onbestaande begeleiding van potentiële zelfmoordkandidaten en ook met de medicatie die mensen vaak nog depressiever maakt dan ze al zijn. Toen ik die Solian moest nemen, voelde ik me ook slechter dan dat ik me ooit gevoeld heb in een depressie. De middelen zijn soms erger dan de kwaal.

Ik had dan nog het geluk dat ik niet in een gesloten afdeling zat waar drugsgebruikers of andere mensen die een misdrijf begaan hebben terechtkomen na een gedwongen opname of collocatie. Want daar is het nog veel erger natuurlijk, daar is er helemaal geen vrijheid of discussie meer mogelijk. Maar ook in de vrijwillige afdeling waar ik zat, was het na een tijdje niet meer te harden. De nachtelijke controles om te kijken of je wel in bed ligt, het feit dat je steeds op hetzelfde uur naar bed moet gaan, dat de televisie wordt afgezet op dat uur, dat je drie- tot viermaal daags medicatie moet nemen en dat men controleert of je het wel degelijk hebt ingenomen, de zinloze therapieën die nergens toe leiden, enz... ik spring nog liever van de brug dan daar nog eens een aantal maanden te gaan zitten. Mocht ik ooit echt gecollocerd worden, dan breek ik uit, zoveel is zeker. Desnoods met geweld.

-- Bokkerijder

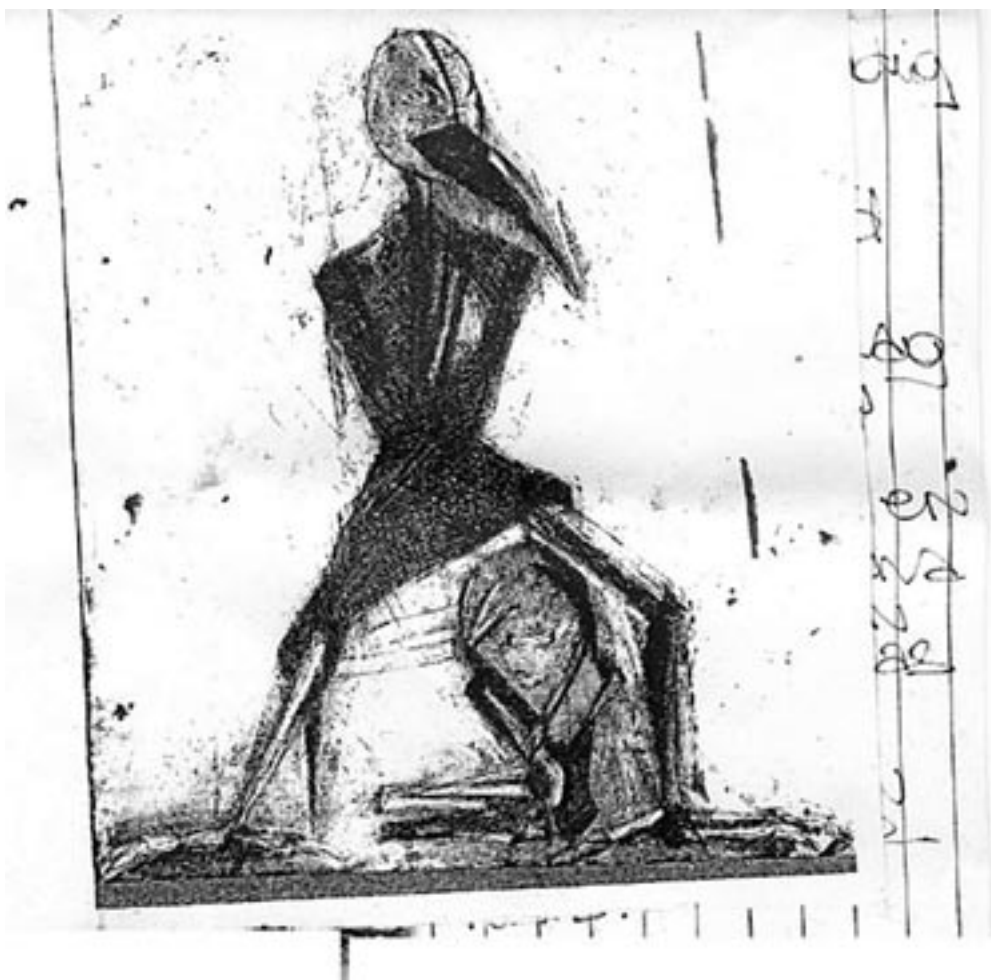
Brief vanuit de gesloten psychiatrische instelling van Rekem

Er zijn 3 soorten patiënten in het zothuis. Geïnterneerden die uit de gevangenissen komen, mensen die geen strafbare feiten begingen en gecollocerd werden en vrije patiënten die er zich door de psychiater hebben laten ‘inpraten’.

Eeuwig durend mogen wij ons er laten inpraten dat drugs slecht zijn voor psychoses zonder ons de vrije keuze te laten. Hier heerst een echte “war on drugs”. Hetzelfde in beschut of begeleid wonen, huizen waar men voor een kamer tot 400€ maandelijks moet ophoesten, dat is voor na de opname. Men leeft daar met 4 of 5 geslachtsgenoten onder hetzelfde dak. Dit dient niet om even te bewijzen dat men alleen kan wonen, ik ken mensen die er al meer dan 10 jaar inzitten. Men moet daar kraaknet leven of men zit levenslang in het zothuis. Net zoals mensen die drinken of gebruiken, zij worden ook voor een tijd terug opgenomen.

In de gevangenis straft men mentaal gehandicapten en schizo’s (mensen bij wie de psychose niet wil weggaan) voor het niet naleven van het tuchtreglement, zo straft men diezelfde in het zothuis ook al zijn ze niet verantwoordelijk voor hun daden.

-- Bruno Huylebroeck
(ingezonden stuk)

ADRESSEN EN LINKS ROND ANTI-PSYCHIATRIE

Lunatics Liberation Front

General Delivery
Lasqueti Island, BC
V0R 2J0 Canada
shimbat@gmail.com
<http://www.walnet.org/llf/>

325 Collective

325@hush.ai
325collective@hush.com
www.325collective.com

Internationale Anti-psychiatrie Coalitie

<http://www.antipsychiatry.org/>

Coalition Against Psychiatric Assaults

<http://capa.oise.utoronto.ca/links.html>

Mindfreedom

Internationale berichtgeving uit de strijd tegen de psychiatrie, met eveneens een gigantische reeks verwijzingen naar allerlei zaken die verband houden met anti-psychiatrie zoals informatie over elektroshocks, ontsnappingsmogelijkheden, verplichte medicatie,...
<http://www.mindfreedom.org/>

Het nieuwe, mooie Leuven!

(dankzij sociale verdringing)

De laatste jaren is er heel wat veranderd in Leuven. Straten en pleinen die werden heraangelegd, historische gebouwen die werden gerenoveerd, het Martelarenplein, de Philipssite... Maar wie dacht dat we het nu wel gehad hebben, kan niet verder naast de waarheid zitten. Leuven staat nog heel wat te wachten het komende decennium.

Tegen 2018 zouden alle grote werken gedaan moeten zijn en Leuven zal er dan helemaal anders uit zien. De projecten in Leuven zijn er op gericht mensen, gezinnen aan te trekken om terug in de stad te wonen ("de stadsvlucht te keren en het levenslang wonen in de stad te bevorderen"). In de plannen is er dan ook aandacht voor "gezinswoningen met tuinen, parkjes, autoluwe straten". Dit alles als poging om een nieuw soort van 'wonen in de stad' te creëren, één die niet te kampen heeft met de huidige stadsproblemen zoals vervuiling, grauwheid (overheersing van asfalt en beton), verkeerson-

veiligheid, het beruchte 'onveiligheidsgevoel'... Men probeert hiermee bepaalde (rijkere) bevolkingsgroepen aan te trekken en op hetzelfde moment stoot men ook andere groepen af.

Het is al een tijd een trend in heel Leuven, dat de huurprijzen danig stijgen. Veel armere bewoners zijn daarom al moeten uitwijken en het zal er niet op verbeteren. De stad lijkt ook maar weinig belangstelling te hebben voor 'sociale huisvesting', wat toch voor een "socialistisch" stadsbestuur de oplossing zou moeten zijn om arme bevolkingsgroepen niet uit te drijven. Het is bijvoorbeeld helemaal onbegrijpelijk dat het stadsbestuur aan buurtgemeenten moet vragen om sociale woningen te bouwen, terwijl op hetzelfde moment duizenden nieuwe woningen worden gepland (maar dus blijkbaar geen sociale). De Leuvense gemeenteraadsverkiezingen zullen waarschijnlijk ook gaan draaien rond het thema 'betaalbaar wonen'. Politici creëren problemen en stellen zichzelf dan voor als oplossing, hoe geloofwaardig is dat?

Ook commerciële activiteiten zijn een constante in de nieuwe stadswijken. Winkels en horeca hebben nu al een prominente plaats in de stad, in de toekomst zal dat nog versterkt worden. Hoe toegankelijk is de openbare ruimte dan nog voor mensen die maar weinig over hebben voor dit consumentisme? De eerste antwoorden daarop zien we in het drankverbod na 24u dat in de zomer wordt ingesteld en de vele camera's op horecapleinen en in winkelstraten.

Leuven-la-Neuve ('het nieuwe Leuven') dreigt uit te lopen in een exclusieve blanke middenklasse stad, iets waarvan we nu al de eerste verschijnselen zien.

Misschien moeten we het 'nieuwe' Leuven ook eens plaatsen in een globaler perspectief, want Leuven staat niet los van wereldwijde tendensen. Dan zien we dat het kapitaal zeer flexibel is geworden, bedrijven verhuizen naar waar het het beste is. Landen, regio's en steden gaan onderling in concurrentie om dat kapitaal aan te trekken. Voor steden kunnen we 3 zaken onderscheiden; het aantrekken van consumenten, van producenten (hoogtechnologische) en van economische en politieke beslissingsmacht.

Het eerste kunnen we zien in de grote stadsprojecten met woonfunctie, er worden welgestelde bewoners aangetrokken. Maar men kan dit even goed zien in de heraanleg van winkelstraten en pleinen: de winkelstad Leuven die inwoners van de omliggende steden en dorpen probeert aan te trekken om in hun stad te consumeren. Op het gebied van productie zit Leuven in een goede positie met de vele hoogtechnologische spin-offs van de Katholieke Universiteit Leuven (KUL), die veel jobs creëren voor de hoogopgeleiden. Het is hier gewoon kwestie van goede woonomgeving te voorzien voor de hoogopgeleide werknemers, de ruimte te maken voor expansie (Wetenschapspark) en de rol van de (spin-offs van de) KUL internationaal te verstevigen (hotels, conferentiezalen, goede verbinding met Zaventem). Het aantrekken van economische en politieke beslissingsmacht is niet vanzelfsprekend met de nabijheid van Brussel. Leuven is wel hoofdstad van de provincie Vlaams-Brabant, herbergt de KUL met haar spin-offs en heel wat hoofdkantoren van de katholieke zuil (KBC, Boerenbond...).

Deze geografische concurrentie is echter niet vrijblijvend, het creëert winnaars en verliezers. Niet alle steden kunnen zo veel investeren in stadsvernieuwing als Leuven, de rijkste stad van Vlaanderen. Anderen zullen dus achterblijven en vooral als vluchtplaats dienen voor de uitgestoten van de 'succesvolle' steden. Want ook binnen de steden zijn er winnaars en verliezers. Zij die de nieuwe, hogere huurprijzen kunnen betalen en zij die moeten verhuizen naar de nog overblijvende goedkope woningen, altijd maar verder van het stadscentrum weg.

Leuven wordt een poppenkast die schijnbaar los staat van de sociale realiteit elders, die alleen toegankelijk is voor het rijke gedeelte van de bevolking, die heel succesvol is in sociale verdringing. 'Positieve' aspecten van de stadsprojecten (meer 'groen', minder autoverkeer) zullen dan ook alleen bestemd zijn voor diegenen die de stijgende kosten kunnen blijven betalen, bovendien worden ze bewust gebruikt om de prijzen de hoogte in te jagen.

Daarnaast rest nog de vraag of Leuven deze hoge investeringen kan blijven volhouden en of al de nieuwe woningen, kantoren, winkels... wel verkocht/verhuurd geraken?

Enkele voorbeelden van grote projecten:

Hertogendal (ziekhuisite):

Volgens de betrokken architect "wellicht een van de grootste binnenstedelijke projecten van West-Europa" (de architect De Gregorio, die trouwens wel bij meerdere stadsprojecten opduikt). Het gaat hier om de 9ha tussen de Brusselsestraat, Kapucijnenvoer en Minderbroederstraat (nu nog de Sint-Raphaël en Sint-Pieterziekenhuizen) en tussen de Minderbroederstraat en Janseniussstraat. Bijna alle bestaande gebouwen (eigendom van de KU Leuven) worden platgegooid om plaats te maken voor zo'n 850 woningen en "opengemaakte Dijle met groene rand", daarnaast is er plaats voor "commerciële, culturele en sociale voorzieningen". Trouwens de blok van het Sint-Pieterziekenhuis aan de Brusselsestraat die nooit in gebruik is genomen, wordt ook met de grond gelijk gemaakt om de verspilling ten top te drijven.

Barbarahof (Boerenbondparking):

Deze parking vlak bij de Oude markt wordt volgebouwd, een opening wordt gemaakt naar de Dijle en de bestaande kantoorgebouwen worden helemaal gerenoveerd of afgebroken. Op dit terrein zal er plaats zijn voor 215 woningen, commerciële activiteiten en kantoren.

OCMW-site (hoek Vesaliusstraat en Frederik Lintstraat):

De oude gebouwen worden gesloopt en hier komen ongeveer evenveel sociale huur- en koopwoningen als privéwoningen, daarnaast komt er ook een blok met kamers en/of studio's. Op lange termijn denkt men er ook aan om het (redelijk recente) OCMW-gebouw plat te gooien.

Stationsomgeving:

Rond het station gebeurt er heel wat: aan de voorkant worden er nog meer kantoorgebouwen bijgebouwd (voor onder andere de stadsdiensten en de KBC) tot aan het provinciehuis. Aan de achterkant komt er een "benedenplein" dat op gelijke hoogte ligt met de tunnel onder de sporen, de Martelarenlaan zal hier boven komen. Daarnaast komt hier een cinemacomplex, kantoren, hotels en appartementen. Verder naar de Tienstesteenweg wordt de Martelarenlaan dichter tegen de sporen gelegd, zodat er plaats is voor een parkje tegen de huizen. Even achter de Martelarenlaan lagen de Centrale Werkplaatsen, die zijn nu afgebroken op een paar hallen na die beschermd zijn. Ook hier komen vooral woningen (een deel zijn sociale koopwoningen).

Dit zijn maar enkele van de projecten, andere zijn nog de Vaartkom, de zwembadsite (Hogeschoolplein), Museumsite, Leuven-Noord...

Ook kleinschaliger zaken als het heraanleggen van straten, pleinen en parken hebben een grote weerslag op het leven in Leuven en ook daar is men actief mee bezig.

Een vraag, een opmerking, een bijdrage?

De Nar stelt voor: Open vergadering.

Elke twee maanden zal er een open vergadering gepland worden waarop iedereen welkom is die geplaagd wordt door vragen, bedenkingen of de onweerstaanbare drang om De Nar te helpen. De Nar Onder Vuur tour die we in oktober '05 ondernomen hebben is heel leerrijk geweest en wij voelen dat een regelmatige feedback ons nog beter vooruit zou helpen. Komt daarom allemaal massaal af naar dit revolutionair ontmoetingsmoment en spuwt uw gal. De datum en plaats (elke keer in een andere stad) zal iedere maand in De Nar bekend gemaakt worden.

Volgende open vergadering van De Nar:

Zaterdag 10 juni 2006 - 15u — Café La Poète, Dambruggestraat LEUVEN BRUSSEL MALDEGEM HASSELT GENT ANTWERPEN elke vrijdag **Volxkeuken Boog-aarde 57**

9990 Maldegem De doorgeefwinkel is open tijdens de vrije markt en de volxkeuken.

De doorgeefwinkel is de enige winkel in Hasselt waar je niet kan stelen.

Het nieuwe adres en activiteiten van de Hasselse krakers: De Kraakvestingsmaatschappij - Boomkensstaat 170, 3500 Hasselt - dekraakvestingsmaatschappij@hotmail.com

Tijdens alle activiteiten in Squattus Dei: weggeefwinkel (neem wat je nodig hebt!) en Info-teek (bibliotheekje met info over anarchisme, feminisme, dierenbevrijding,...)

nieuw telefoonnummer skwattus: 0485/02.14.86

elke zondag Volxkeuken - 20.00Ivago

elke dinsdag 100% Plantaardige Buurtkeuken - 19.00 tot 21.00L'Enfant Terrible

dinsdag & vrijdag Vrije Markt - vanaf 14.00 - In de vrije markt plaatsen we al het voedsel dat wij over hebben. Dat vergaren we door 2 x per week naar de markt te gaan. De vrije markt werkt

Opeising bewakingscamera's

Net voor het ter perse gaan, kwam er een voorbeeldige opeising binnen bij De Nar. Zo met uitgeknipte letters en dan nog een kopie van genomen, zelfklevende envelop en adres uitgeknipt uit De Nar.

De tekst: "Het afgelopen half jaar hebben we in vier Antwerpse buurten 27 stroomkabels doorgesneden van 21 verkeersbewakingscamer's"

Ondertekend: "Twisted Sisters vs Big Brother -Zero Control-"

Hallucinante controles aan de grens met Nederland

Het is vrijdag 24 maart 2006, een doodgewone dag in het kleine dorpje Smeermaas, deelgemeente van Lanaken, een saai slaapstadje tegen de grens met het in Nederland gelegen Maastricht. Het is 19.00 u. ’s avonds en plots komen er een aantal flikkencombi’s aangereden. Ze parkeren zich aan het oud douanekantoor en beginnen alle lijnbussen tegen te houden. De reizigers weten dat het de zoveelste keer is dat ze worden tegengehouden, dat er weer een uitgebreide controle zal volgen. Er wordt stevig gecontroleerd op drugbezit en wie geen papieren heeft wordt sowieso meegenomen. Zo mocht een vrouw uit Rotem op 8 maart ook al ervaren bij een gelijkaardige controle op een Belgische lijnbus in Maastricht zelf. De hoogzwangere vrouw afkomstig uit Kazachstan zal het nooit meer vergeten, ze werd opgepakt omdat haar papieren (haar gezin verkreeg asiel in België) in Nederland niet geldig waren. Dat heeft haar twee weken opsluiting gekost in een gesloten asielcentrum in Nederland, terwijl haar man en kind thuis bang afwachttten, niet wetende of ze haar nog ooit terug zouden zien. Gelukkig is ze inmiddels weer thuis.

Maar wat is de bedoeling van deze hallucinante controles ? Niet alleen mensen zonder papieren worden hier gevisieerd, de controles zijn vooral bedoeld om jongeren, die af en toe naar Maastricht trekken om wat wiet te kopen, te criminaliseren en te stigmatiseren. In de krant van vrijdag 24 maart lazen we ook al dat er de dag daarvoor in Maaseik een monstercontrole op de Lijnbussen werd gehouden, waarbij alle schoolkinderen met honden besnuffeld werden. In totaal werden 300 leerlingen gecontroleerd, de flikken konden slechts de hand leggen op een paar gebruikers-hoeveelheden softdrugs. Commissaris Patrick Boonen van het politiedistrict Maasland drukt het op de volgende wijze uit: “We lieten de bussen stoppen en brachten de leerlingen op de hoogte van de controle. Ze moesten hun handen op de hoofdsteuken van de zetels houden en mochten dan naar buiten komen. Dinsdag hadden vijf leerlingen effectief drugs op zak. Donderdag vonden we enkel een weggesmeten joint in een schoolbus” . En dat durven ze dan ook nog een ‘succesvolle actie’ te noemen; de jeugd een beetje terroriseren en beboeten. Wat zijn de gevolgen voor de betrapte jongeren ? “In alle gevallen bleef de vondst beneden de limiet van drie gram per persoon, drugs voor eigen gebruik dus. Toch zijn de minderjarigen strafbaar, want in België is het verboden drugs op school bij je te hebben. Ze krijgen een pv en hun ouders worden op de hoogte gebracht. “De jongeren hangt een alternatieve straf boven het hoofd of ze krijgen een therapeutisch advies”. Volgens de politie van de zone Maasland is de actie een succes en komen er de volgende weken nog acties op schoolbussen, in auto’s of bij jongeren op de fiets. In totaal werkten dinsdag 18 agenten en donderdag 16 agenten mee aan de actie.”

Vandaag, 24 maart is het weer hetzelfde spelletje, ditmaal op de grensovergang in Smeermaas. Een oude man die in het plaatse-lijke café staat te bijlarten en door het venster alles ziet gebeuren, zet zijn keu even tegen de bar en maakt een veelzeggende opmerking. “Het doet me denken aan de oorlog, met die Adolf, toen was het ook van ‘aussteigen, aussteigen’, en controles alom”, zegt hij. De omstaanders knikken: ‘jao, zoe ès het ouch’. Ik kan hen geen ongelijk geven. De repressie neemt hand over hand toe; in het Maasland, in Limburg, in België, net als in de grote steden als Antwerpen, Brussel of Luik. Nog nooit tevoren was hasj of wiet gaan kopen in Maastricht zo’n hachelijke onderneming als vandaag.

En dat allemaal omdat een aantal burgemeesters uit de gemeenten rondom Maastricht staan te roepen dat er overlast komt omdat Gerd Leers, de burgemeester van Maastricht, durfde voorstellen dat zij een deel van de zgn. ‘overlast’ zouden kunnen dragen. Leers wilde een aantal coffeeshops opschuiven naar de grens toe, maar tot nog toe werden zijn plannen door iedereen bekritiseerd en afgeschoten. De Belgische burgemeesters willen immers de ‘nuloptie’ nastreven, een beleid dat eigenlijk een non-beleid is, een steek-je-kop-maar-lekker-in-het-zand-beleid waarvan iedereen al weet dat het de illegale drughandel alleen maar zal doen toenemen, de prijzen zal doen stijgen en de situatie gevaarlijker zal maken voor iedereen, niet alleen voor de gebruikers en de verkopers, maar ook voor de brave burger. Liever nog treedt men repressief op tegen onschuldige gebruikers, zet men veel politie en middelen in om een angstsfteetje te creëren bij jong en oud, dit om waarschijnlijk volgend jaar de geplande bewakingscamera’s in het dorp Lanaken (een tiental) en op de Lijnbussen zelf te kunnen verantwoorden? Daarna kan men dit onveiligheidsgevoel weer electoraal uitbuiten door de mensen rechts en ultra-rechts te laten stemmen. Dat doen de mensen hier sowieso, want er zijn geen linkse partijen (meer) in Lanaken, als die er al ooit geweest zijn.

Ingezonden stuk.

KRONIEK	
9/03 SPANJE - In Barcelona wordt een bombrief onschadelijk gemaakt die gericht was aan de onderdirectie van de politie van Barcelona. Diezelfde week wordt er nog een bombrief ontdekt die gericht was aan CIRE (de instelling die de gevangenisarbeid in Spanje organiseert).	5/04 FRANKRIJK - In Parijs wordt de Turkse Ambassade ‘s nachts aan-gevallen met enkele molotovs.
15/03 GRIEKENLAND - Over het hele land vindt een algemene staking plaats, die door een 85 % van de mensen wordt opgevolgd. In Athene vinden zware rellen plaats met de politie, 5 mensen moeten opgenomen worden in het ziekenhuis. Rond 11u ‘s avonds rijden er meer dan 500 caballeros (moto-rijders/activisten) door de straten van Athene. Rond 2 uur ‘s nachts vielen anarchisten het ministerie van Werk aan met stenen en verfpotten.	5/04 PORTUGAL - In Lissabon wordt de Spaanse ambassade aangeval-len door een 50tal jongeren. Op hun tocht naar de ambassade vandalise-ren ze politiewagens, winkels en reclame. De ambassade zelf wordt be-kogeld met verfbommen. Er wordt eveens een vuurpijl binnengescho-ten, maar de schade is niet groot. De actie vond plaats in solidariteit met de gearresteerden van 9 februari in Barcelona en tegen het FIES-regime in de Spaanse gevangenis- sen.
17/03 GRIEKENLAND - In Athene branden anarchisten rond 11u ‘s morgens twee controleboxen van politiecamera’s uit.	8/04 SPANJE - Een derde bombrief, gericht aan een rechter uit Barce-lona, wordt onschadelijk gemaakt door de Catalaanse politie.
21/03 IERLAND - In Dublin vindt een solidariteitsbetoging plaats voor de Franse Ambassade tegen het CPE-wetsvoorstel.	8/04 ITALIË - Er worden drie molotovs gesmeten tegen een humanio-raschool in Treviso.
22/03 ITALIË - In Nuoro mislukt een aanslag op een partijlokaal van de fascistische Alleanza Nazionale. Op 2 april worden 3 mensen gearres-teerd onder beschuldiging de daders te zijn van de mislukte aanslag.	9/04 ITALIË - In Treviso wordt een artisanaal explosief ontdekt naast een stembureau. Het explosief bestond uit een ijzeren pijp met een door-snede van 8 centimeter, gevuld met buskruit. De aanslag werd opgeëist door de ‘Libertaire Groep’.
23/03 BELGIË - In Horpmaal brengt ‘Animal Rights Thugs’ een thuis-bezoek aan Cindy Bollen, de directrice van Roche (cosmeticabedrijf). De gebouwen aan de overkant worden volgespoten met slogans en ook het huis van Cindy wordt gevandaliseerd, omwille van de betrokkenheid van Roche bij dieproeven van Huntingdon Life Sciences.	11/04 NEDERLAND - In Maarssen spuiten activisten van Onkruid graffiti op het kantoor van Reed Business dat via dochteronderneming Spearhead verantwoordelijk is voor de organisatie van de militaire beurs Marelec in Amsterdam.
25/03 FRANKRIJK - In Parijs krijgt Henri Guillaume, topman van Air France die proefdieren vervoert, bezoek van het ALF. Zijn huis wordt zwaar gevandaliseerd.	11/04 FRANKRIJK - In het centrum van Toulouse worden in de marge van een studentenbetoging twee interimkantoren aangevallen. De volle-dige inboedel wordt kort en klein geslagen en er worden slogans achter-gelaten ‘Dood aan de precariteit’ en ‘De strijd gaat verder’.
25/03 FRANKRIJK - In Parijs valt het ALF de Bank of America aan, omwille van haar banden met Huntingdon Life Sciences. De muren wor-den bespoten en de sloten dichtgelijmd.	11/04 GRIEKENLAND - Voor de gevangenis van Stavrakiou betogen mensen in solidariteit met de hongerstakinge gevangenen. De 30 lang-gestrafte die zogezegd het initiatief voor de hongerstaking hadden ge-nomen, werden de dag na de betoging verspreid naar andere gevangenis-sen, “uit angst voor een opstand.”
26/03 GRIEKENLAND - In Athene ontploft een bom met tijdsontstek-ing voor een bankfiliaal van City Bank. De explosie veroorzaakt zware beschadigingen aan het gebouw.	12/04 ZWITSERLAND - In de gevangenis van Champ-Dollon gaan 200 gevangenen in hongerstaking om betere omstandigheden op te eisen.
27/03 DENEMARKEN - Een tweehonderdtal jongeren betogen voor de Franse Ambassade in Kopenhagen in solidariteit met de strijd tegen het CPE-wetsvoorstel in Frankrijk.	13/04 NEDERLAND - Op de A2 bezet Groenfront een Total-tankstation in het kader van de internationale campagne tegen de betrokkenheid van Total bij de dictatuur in Birma.
28/03 NEDERLAND - In Nijmegen bekladden enkele solidairen het Franse Consulaat en het Centrum voor Werk en Inkomen met leuzen tegen het CPE-wetsvoorstel in Frankrijk.	13/04 BELGIË - In de loop van de week wordt een bankautomaat aan de Groenplaats in Antwerpen gevandaliseerd, enkele dagen later wordt de automaat ook nog eens dichtgelijmd.
28/03 ZWEDEN - Een betoging tegen een CPE-gelijkaardig wetsvoor-stel van de Zweedse regering mondt uit op rellen. Het kantoor van de rechtse regeringspartij wordt aangevallen en langs de betogingsroute worden banken- en winkelruiten ingesmeten.	15/04 FRANKRIJK - In Cherbourg betogen meer dan 30 000 mensen tegen kernenergie.
29/03 ITALIË - Er wordt een brandaanslag gepleegd op het kantoor van Forza Italia (de partij van Berlusconi). Diezelfde nacht valt de politieke politie binnen bij twee anarchisten, Giuliano en Dorian, en arresteert hen onder beschuldiging de daders te zijn van de aanval.	15/04 ITALIË - Een burgelijke krant maakt melding van een aanval op een kantoor van Forza Italia (de partij van Berlusconi) in Parma. De krant vermeldde dat het kantoor al meerdere malen gevandaliseerd was en dat er nu ook een omcirkelde A op het kantoor was gespoten.
29/03 FRANKRIJK - In Montreuil wordt het zoveelste ANPE-gebouw (cfr. RVA in België) in brand gestoken. De schade is groot.	18/04 FRANKRIJK - Op de TGV-lijn Parijs-Nantes wordt een explo-sief ontdekt, bestaande uit een PVC-buis en een mengsel van chloraat en benzine (chlorate-fuel), met een batterij-ontstekingsmechanisme. Er werd nog geen opeising ontvangen.
30/03 ITALIË - In Modena wordt 26 liter benzine en 6 dynamietsticks geplaatst voor het Beccastecca Experimental Institute, waar onder lei-ding van het ministerie van Landbouw proeven worden gedaan om var-kens genetisch te manipuleren.	19/04 NEDERLAND - In Amsterdam blokkeren een hondertal mensen de ingangspoort van de militaire beurs Marelec. Tegelijkertijd bekogelt de ‘anarcho-brugwacht’ twee rondvaartboten die klanten naar de Mare-lec beurs vervoerden met verfbommen en rot fruit.
31/03 PORTUGAL - Anarchisten verdelen pamfletten in solidariteit met Ruben en Ignasi en smijten verfbommen tegen de Spaanse ambassade in Lissabon. Ze beschadigen eveneens twee auto’s van Spaans diplomatiek personeel.	19/04 FRANKRIJK - Studenten verstoren de televisie-uitzending in Toulouse om een communiqué van de scholieren en studenten in strijd voor te lezen, tegen de maatregelen van de regering in verband met werk voor jongeren.
1/04 GRIEKENLAND - In Athene leveren een 200tal gemaskerde jon-geren slag met de politie. Verschillende winkelgebouwen en banken worden aangevallen met molotovs en stenen. Er worden eveneens tien-tallen vuilbakken en enkele auto’s in brand gestoken.	20/04 SPANJE - In Barcelona wordt een brandbom geplaatst voor de ingang van het Goethe-Instituut. De aanval wordt opgeëist in solidariteit met de anarchisten Bart, Gabriël en José die door de Duitse rechtbank werden veroordeeld.
1/04 FRANKRIJK - In Parijs wordt het kantoor van Pierre Lelouche van UMP (rechtse regeringspartij) aangevallen door een driehonderdtal mensen. Het gebouw wordt kort en klein geslagen.	20/04 FRANKRIJK - De Parijse universiteiten ramen de schade van de anti-CPE beweging aan hun infrastructures op meer dan 1,5 miljoen euro.
1/04 VERENIGD KONINKRIJK - Een tiental anarchisten houdt een so-lidariteitsbijeenkomst voor het Cervantesinstituut in Londen, tegen de repressie in Spanje.	21/04 BELGIË - Enkele honderden mensen betogen in Brussel tegen ge-sloten centra en arrestaties, voor permanente regularisatie na een oproep van UDEP en CRER.
1/04 ITALIË - In Berna mondt een niet-toegelaten antifascistische be-toging uit op rellen. De politie moet gebruik maken van traangas om de betoging van een 2000-tal jongeren uiteen te drijven. De schade aan gebouwen en infrastructuur wordt op 100 000 euro geraamd.	
1/04 ITALIË - In Belvedere wordt een UMTS-mast in brand gestoken.	
2/04 ITALIË - In Palermo wordt een bompakket met 500 gram dynamiet, een gasfles en een ontstekingsmechanisme gevonden voor de zetel van FiammaTricolore, een fascistische partij.	
2/04 SPANJE - In Almeria worden 16 gebouwen van immobiliënmaat-schappijen en hun promotors gesaboteerd. Alle sloten worden dichtge-lijmd en enkele verfbommen bekladden de gebouwen. Er wordt even-eens een auto van een bouwbedrijf aangepakt.	
4/04 FRANKRIJK - In Parijs gaat opnieuw een ANPE-gebouw (cfr. RVA in België) in vlammen op. Het gebouw is compleet verwoest.	

Vrijheid voor Giuliano en Dorianio

Twee anarchisten gearresteerd in Italië. Liberta' per Giuliano e Dorianio!

In de nacht van woensdag op donderdag (29-30 maart) werden twee anarchistische kameraden gearresteerd in hun woning, in Pietrasanta (provincie Lucca). De aanhouding werd verricht door de Digos van Lucca nadat ze schoten in de lucht hadden gelost en de deuren hadden getracht open te beuken. Beiden worden ervan beschuldigd de daders te zijn van een brandaanslag tegen het lokaal van Forza Italia te Pietrasanta, die diezelfde nacht plaatsvond. Ernstig is dat bovenop de arrogantie van de omstandigheden waarin de aanhoudingen werden

verricht, nog de schaamteloze medialeugens kwamen. Dit geeft ons de zekerheid dat we voor de zoveelste poging staan om komaf te maken met degenen die zich concreet verzetten tegen deze verrotte maatschappij.

Aan Giuliano en Dorianio: al onze solidariteit en een stevige omhelzing.

Beiden werden opgesloten in de gevangenis van Lucca, in de volgende dagen zullen we precieze informatie kunnen geven.

Marchetti Giuliano

Via San Giorgio 110 55100 Lucca Italia

Marcucci Gino Dorianio

Via San Giorgio 110 55100 Lucca Italia

Anarchici ed anarchiche di via del cuore – Pisa Gruppo ecologista “Il Silvestre”

vertaling: ABC-Gent

Oproep tot mobilisatie voor de Barcelona 6

Sinds september 2003 zitten 4 van de 6 aangeklaagde anarchisten uit Barcelona in voorarrest. Vorige maand werden de straffen bekend die de procureur eist voor de 6. Straffen die gaan tot 117 jaar voor aanklachten zoals deel uit te maken van een terroristische organisatie, onrechtmatig bezit van wapens en explosieven, ...

Opnieuw staan anarchistenvoor het gerecht zoals de laatste jaren een constante geweest is en opnieuw hebben we niets te verwachten van de afloop.

Ik wil niet stilstaan bij de feiten die vaststaan. Ik wil niet nogmaals zeggen wat al zoveel keer uitgesproken en geschreven is. Het is duidelijk dat dit Europa verenigd is om elke mogelijkheid tot subversieve actie uit te roeien, om elk broeinest, waar revolutionaire ideeën nog leven, in het oog te houden, om dit systeem vol burgerlijke zelfgenoegzaamheid vast te gieten en te redden van een toekomst die haar bestaan in gevaar brengt. De vraag die daar tegenover staat, is welke dynamiek wij daartegen kunnen ontwikkelen. Wat kunnen wij in eerlijkheid met onze mogelijkheden en ideeën bewegen om ze niet totaal de vrije hand te laten? Wat zijn onze prioriteiten in deze realiteit, niet enkel tegenover het bestaande, maar ook tegenover opgesloten kameraden, tegenover elkaar, zodat we 's morgens kunnen opstaan en met vertrouwen elkaar in de ogen kijken, vooruit kunnen kijken?

Het minimum is het zich schuldig te maken aan de revolutionaire solidariteit, al is het om kameraden te tonen dat ze niet alleen staan tegenover dit staatsgeweld. We kennen deze kameraden misschien niet, noch hun concrete geschiedenis en ervaringen. We kunnen discussies hebben over strategie/tactiek en uiteindelijk over het schrikwoord 'geweld', maar staat dat als onoverkoombaar tegenover het uiten van solidariteit en genegenheid voor anarchistenvan die tegenover deze almacht staan, rechtbanken en gevangenis, onze natuurlijke vijanden?

Solidariteit ligt als één van de fundamenteën in de actieve dagelijkse strijd van elke anarchist. Het is wat ons uit de isolatie haalt, ons rijker maakt en strijden verbindt. Al te vaak wordt deze verantwoordelijkheid overgelaten aan antirepressiegroepen, terwijl die bij elk van ons ligt. Elk van ons moet zich vertrouwd maken met hoe de tang gesloten wordt, want morgen

is het één van jullie die vast komt te zitten en dan moet je weten wat je van elkaar kan verwachten. Hoe breder en diverser die solidariteit, hoe sterker we staan, zowel binnen als buiten de muren. Denk, overleg, discussieer en handel. Blaas leven in de strijd. Het begint bij jou.

Binnen enkele maanden begint het proces tegen de 6. Na ongeveer 3 jaar zullen ze in het "Audencia Nacional", het hooggerechtshof, voorkomen in Madrid. Nu is het tijd om te beginnen voorbereiden, om informatie te verspreiden, om na te denken wat te doen. Diegenen die de kans zien of de mogelijkheid hebben om af te zakken naar Madrid. Leg contacten... het is zeker dat jullie goed ontvangen worden door kameraden in het Zuiden. Voor alle anderen, laat jullie inspireren door de creativiteit en variëteit aan (directe) acties uitgevoerd de laatste jaren in solidariteit met anarchistische gevangenen.

Dit is uiteindelijk een oproep voor al diegenen die nog trots en genereus de anarchistische strijd in hun harten dragen. Voor al diegenen die weten dat het nu niet wacht op de toekomst en dat elke verandering beweging vraagt. Dit is voor diegenen die zich betrokken voelen bij die menselijke strijd voor vrijheid die dit Europa dood wil verklaren en wil begraven achter slot en grendel. Dit is een oproep aan een beweging die haar gevangenen in ere weet te houden en beseft dat we uiteindelijk enkel elkaar hebben en dat dát onze kracht is in het gezicht van de staat.

Laat een anarchistische storm door hun rechtskastelen blazen! Laat hen weten dat hun systematische vervolging deze beweging van revolte niet gaat stoppen! Solidariteit met allen die vechten voor vrijheid en waardigheid!

Solidariteit met de Barcelona 6!
Solidariteit met Igor, Rafa, Carol, Joaquin, Roger en Teo!
Voor de Anarchie!

Bart De Geeter
maart 2006
J.V.A. Düsseldorf

(voor meer info over de Barcelona 6, zie nieuwslijn op onze website, http://www.geocities.com/abc_gent, en verschillende publicaties)

Bart De Geeter is één van de kameraden die in juni 2004 in Aken gearresteerd werd, en in september 2005 veroordeeld werd tot meer dan drie jaar gevangenisstraf. Zie www.escapeintorebellion.info voor meer informatie, of de vorige nummers van de Nar.

FIES is overal!

Dringende solidariteit tegen uitlevering van Roberto Catrino Lopez

In juli 2005 werd de Spaanse anarchist Roberto Catrino López gearresteerd in Amsterdam nadat hij enkele maanden daarvoor ontsnapt was uit het beruchte FIES regime in Zaragoza, Spanje.

Uit vrees voor uitlevering aan de Spaanse staat heeft Roberto ervoor gekozen om zijn gevangenschap tot op heden stil te houden. De Spaanse Justitie is deze kameraad echter toch op het spoor gekomen en heeft deze week om zijn uitlevering verzocht. Roberto, die besmet is met HIV, wil echter onder geen beding tergrken naar de harde realiteit van eenzame opsluiting en mishandeling onder het FIES regime. Deze gevangene is terminaal ziek en moet daar ook goed voor behandeld worden om nog een menswaardige invulling te geven aan de rest van zijn leven.

Roberto is een sociale gevangene die in Spanje een gevangenisstraf van 18 jaar uitzat, waarvan het grootste deel in isolatie. Zijn werkelijke veroordeling betrof slechts acht jaar maar door zijn aandeel in allerlei muiterijen, wandel- en hongerstakingen en vluchtpogingen is zijn straf inmiddels opgelopen tot 18 jaar. Alleen maar omdat hij de realiteit van folter niet wilde accepteren en verzet de enige optie was.

Het FIES (Fiche van Geïnterneerden onder Speciaal Toezicht) regime is een antwoord op de vele gecoördineerde opstanden en muiterijen die in de jaren '70 en '80 hebben plaatsgevonden. Om het verzet te breken, werden er speciale gevangenis in de bestaande gevangenis-gecreëerd waar de gedetineerden van elkaar geïsoleerd worden. Dit gaat gepaard met aanhoudende eenzame opsluiting, censuur, en mishandeling in modules die we doorgaans als kerkers zouden omschrijven. De gevangenen zijn volkomen overgeleverd aan de willekeur en haat van de bewakers. Mensen worden continu overgeplaatst, contact met de buitenwereld wordt zo veel mogelijk verhinderd en zieken worden niet verzorgd. Elk jaar sterven mensen in hun cellen door fysieke problemen of het gebrek aan hoop om verder te kunnen leven.

Roberto heeft jaren onder deze terreur moeten leven en kan de kracht niet opbrengen om opnieuw daar naar terug te moeten keren. Momenteel verblijft hij in het Penitentiair Ziekenhuis in Den Haag waar hij herstelt van een zware longontsteking nadat de P.I. Lelystad waar hij gevangen zat zijn ziekteverschijnselen weigerde te behandelen. Pas toen hij op sterven na dood was, werd hij overgebracht naar een ziekenhuis.

Met Roberto mag niet hetzelfde gebeuren als met andere zieke gevangenen die overleden zijn in of aan de gevangenis. Bij ons staat de dood van de anarchist Xose Tarrio in januari 2005 nog vers in het geheugen gegrift. Deze jongeman, die een zelfde voorgeschiedenis heeft als Roberto Catrino Lopez, leed aan AIDS en overleed net na zijn vrijlating. In het zwaarste traject van zijn slopende ziekte werd hij ver weg gehouden van zijn familie en kreeg niet de vrijheid die hij nodig had om ziek te zijn. Helaas is dit slechts een enkel voorbeeld uit een lange reeks sterfgevallen.

Wij eisen daarom dat Roberto Catrino Lopez niet wordt uitgeleverd maar in vrijheid wordt gesteld en de zorg krijgt die hij nodig heeft. Wij laten hem niet in de steek en zullen strijden voor zijn vrijheid!

Zieken in het hospitaal, gevangenen op straat!

Anarchist Black Cross Amsterdam
15 april 2005

Schrijf brieven ter ondersteuning (in Engels of Spaans):

Roberto Catrino Lopez

P.I. Haaglanden Lokatie Scheveningen-Oost Penitentiair Ziekenhuis Postbus 87810 2508 DE Den Haag

AnarGÆNDa

ANTWERPEN

kafee Den Hopsack	1ste vier dagen v/d maand	Infotheek - 21.00 tot 23.00
	zaterdag 10 juni	Open Vergadering van de Nar - 14.00, Café La Poète, Dambruggestraat, Antwerpen (op 7 min wandelen van Centraal Station)

GENT

AC 't Assez	elke maandag elke woensdag elke vrijdag	Infomania - info-avonden om 20.00 - voor programma zie www.anarchie.be/infomania Volxkeuken - vanaf 20.00 Resto Resto - met soep en dagschotel - 18.00 Algerijns/Nigeriaans Café - 21.00, Café door Nigeriaanse/Algerijnse vluchtelingen om andere vluchtelingen te ondersteunen
Annonciadenstraat 16	elke woensdag en zaterdag	Anarchistische Infotheek - alternatieve en gratis bibliotheek van boeken, tijdschriften, brochures, affiches, video's, dossiers,... - woensdag 14.00 - 18.00; zaterdag 14.00 - 17.00
L'Enfant Terrible	elke dinsdag	100% Plantaardige Buurtkeuken - 19.00 tot 21.00
Ivago	elke zondag	Volxkeuken - 20.00

BRUSSEL

Rue de Dublin 22, Ixelles	elke dinsdag	open vergadering van CRER (Coördination contre les Rafles, les Expulsions et pour la Régularisation) - vanaf 18.30
Chez Henri (Rue Marie-Henriette, Ixelles/Elsene)	elke dinsdag	Bouffe Populaire - 19.00
Centre Libertaire	elke 1e zaterdag v/d maand	Permanentie van het Centre Libertaire - 15.00 tot 17.00
	elke zondag	Passe Muraille - Radio-uitzending Radio Air Libre op 87.7FM om 18.00

LEUVEN

Villa Squattus Dei	elke woensdag zaterdag 6 mei vrijdag 26 - zaterdag 27 mei	Volxkeuken - koken vanaf 15.00, eten rond 18.30 aan vrije bijdrage (richtprijs 1,5 pleuro) Kapotte Radio - breakcore/raggacore optredens - inkom 5 pleuro Holidays in the Squat - VRIJDAG: sunpower (80's hardcore) - contempt (punk - uk) - drongos for europe (punk - uk) - + afterparty (start 18.30); ZATERDAG: molotov (slippercrust - nl) - capital scum (80's hc-punk) - oi polloi (anarchOI!- legends- scot) + afterparty (start 18.30) inkom 5 pl€/dag; slaap- & kampeerplaats voorzien
--------------------	---	--

Tijdens alle activiteiten in Squattus Dei: weggeefwinkel (neem wat je nodig hebt!) en Info-teek (bibliotheekje met info over anarchisme, feminisme, dierenbevrijding,...) **nieuw telefoonnummer skwattus: 0485/02.14.86**

HASSELT

De Kraakvestingsmaatschappij (Boomkensstaat 170)	elke woensdag dinsdag & vrijdag	Volxkeuken Tabasta - vanaf 18.00 Vrije Markt - vanaf 14.00 - In de vrije markt plaatsen we al het voedsel dat wij over hebben. Dat vergaren we door 2 x per week naar de markt te gaan. De vrije markt werkt volgens het principe van 'de vrije bijdrage'.
---	------------------------------------	---

De doorgeefwinkel is open tijdens de vrije markt en de volxkeuken. De doorgeefwinkel is de enige winkel in Hasselt waar je niet kan stelen. **Het nieuwe adres en activiteiten van de Hasselse krakers:** De Kraakvestingsmaatschappij - Boomkensstaat 170, 3500 Hasselt - dekraakvestingsmaatschappij@hotmail.com

MALDEGEM

Boogaarde 57 9990 Maldegem	elke vrijdag	Volxkeuken
-------------------------------	--------------	-------------------

STUUR TIJDIG JE ACTIVITEITEN DOOR!
BIJ VOORKEUR VIA E-MAIL NAAR **AGENDA@DENAR.BE**

Wegens een technisch probleempje is de agenda van deze maand helaas niet 100% volledig...
we zullen deze echter zo snel mogelijk updaten op www.denar.be/agenda.php, en in de digitale versie van De Nar.

Volgende open vergadering van De Nar:
Zaterdag 10 juni 2006 - 15u — Café La Poète, Dambruggestraat, Antwerpen
(Op 7 min wandelen van het Centraal Station.)

GENT: A.C. Assez : Sparrestraat 1A, 9000 Gent (wijk Brugse Poort) -- **Palinghuizen** : Palinghuizen 144, 9000 Gent (bij Westerbegraafplaats) -- **Ivago** : Staaksenstraat, 9000 Gent -- **Anarchist Black Cross Gent** : PB 40, 9000 Gent 2, België; abc_gent@yahoo.com; http://www.geocities.com/abc_gent/; rek. 001-3364945-91 -- **De 3 Charels** : Leiekaai 318, 9000 Gent -- **Vluchtelingen Aktie Komitee** - VAK: Sint-Pietersnieuwstraat 45, 9000 Gent; tel 0485/20 33 26, fax 09/264 35 7; info@vluchteling.be, www.vluchteling.be -- **Infotheek**: Annonciadenstraat 16, 9000 Gent; www.anarchie.be/infotheek -- **L'enfant Terrible** : Wispelbergstraat 3 -- **ANTWERPEN:** kafee Den Hopsack : Grote Pieterpotstraat 24, 2000 Antwerpen -- **Het Badhuis** : Burchtgracht 14, 2000 Antwerpen -- **Feministisch Café Poppesnor / CC Berchem** : Driekoningsstraat 126, 2600 Berchem; fcoppesnor@collectifs.net; <http://www.feminisme.be/fcoppesnor/> -- **Anarchist Black Cross A'pen** : reknr. 000-3244460-04; abc.antwerpen@gmail.com; post (zonder naamvermelding!) PB 60, 2018 Antwerpen 6 -- **BRUSSEL:** Universele Ambassade : F. Rooseveltlaan 66, 1050 Brussel; info@universal-embassy.be; www.universal-embassy.be -- **Centre Libertaire** : Rue des Foulons 47, 1000 Brussel; <http://www.anarchie.be/centrelib/> -- **BRUGGE:** De Zandberg : Daverlopark, Assebroek -- **Uitgezonderd** -- **Lappersfront**: Kazernevest 67, 8000 Brugge; 0495/49 90 47; www.uitgezonderd.tk -- **LEUVEN:** Villa Squattus Dei: Schapenstraat 29, 3000 Leuven; sociaalcentrum@hotmail.com; p/a PB 80, 3000 leuven 3; 0485/02.14.86 -- **Pumpkin Liberation Front & Food Not Bombs Leuven** : contact via sociaalcentrum@hotmail.com -- **LUIK:** Le Chemin Vert : Rue du Méry 20, 4000 Liège -- **Casa Nicaragua** : Rue Pierreuse 23, 4000 Liège; 04/3773219; info@casanica.org; www.casanica.org -- **Squat Le Tapsala** : Rue de Armuriers 31, Luik -- **IEPER:** Vort'n Vis : Sint-jacobsstraat 3, Ieper -- **GEEL:** **Acting Open Minds (AOM)** actie- en discussiegroep: Diestseweg 134, 2440 Geel; aom@respecttheplanet.com -- **HASSELT:** De Kraakvestingsmaatschappij: Boomkensstaat 170, 3500 Hasselt - dekraakvestingsmaatschappij@hotmail.com - <http://www.kraakvestingsmaatschappij.org> -- **Andere:** Feministisch anarchistische madammen: <http://www.feminisme.be/fcoppesnor/> -- **Think Pink:** <http://www.thinkpink.be.tf> -- **Kokkerellen:** www.anarchie.be/kokkerellen; 0472/43 18 47 -- **Zwart en Rood vzw** mailorder: zwartenrood@anarchie.be; www.anarchie.be/zwartenrood -- **Websites:** www.anarchie.be: portaalsite anarchistische groepen ; www.spunk.org: online bibliotheek en archief ; flag.blackened.net: internationale portaalsite ; www.infoshop.org: internationale portaalsite

Aggression is simply another name for government. Aggression, invasion, government, are interconvertible terms. The essence of government is control, or the attempt to control. He who attempts to control another is a governor, an aggressor, an invader; and the nature of such invasion is not changed, whether it is made by one man upon another man, after the manner of the ordinary criminal, or by one man upon all other men, after the manner of an absolute monarch, or by all other men upon one man, after the manner of a modern democracy.

-- Benjamin R. Tucker --

DE NAR
p/a Patriottenstraat 27 - 2600 Berchem

rek. **068-2050689-39**
tel. **0475/227 365**
e-mail **info@denar.be**
web **<http://www.denar.be>**

Deadlines en verschijning

De uiterste inzenddatum voor inhoudelijke stukken is telkens de 15de van de maand die de publikatie voorafgaat. De Nar ligt dan in de eerste week van de maand bij de verdeelpunten of in je bus. Stukken krijgen we het liefst elektronisch aangeleverd, maar op papier in de postbus kan ook.

Distributienetwerk in opbouw!

Ken je mogelijke verdeelpunten of wil je De Nar mee uitdelen op betogingen, in je vriendenkring, culturele centra, cafés, doplokalen, buurthuizen of publieke toiletten, help ons dan bij het verdelen van onze net verachtvoudigde oplage. Je hulp is broodnodig en je verdient er een standbeeld mede op een pleintje naar keuze - na de revolutie welteverstaan :)

Verzending en verdeling

Dankzij donaties is De Nar gratis. Je kunt haar oppikken op een van de ruim 120 verdeelpunten (zie www.denar.be). Is er nog geen verdeelpunt in je buurt, contacteer ons. Wil je haar thuisgestuurd krijgen, dan rekenen we je verzendkosten aan: één euro per zending voor 1 ex. Voor meerdere Narren, vind je hieronder de prijzen per jaar (11 of 12 nummers):

1 Nar: België 12euro; Europa 18 euro
2-3 Narren: België 18 euro; Europa 24 euro
4-9 Narren: België 24 euro; Europa 48 euro

Prijzen kunnen veranderen als De Nar dikker of de port duurder wordt.

Betaal het overeenkomstige bedrag op rek. n° 068-2050689-39 (IBAN: BE13 0682 0506 8939, BIC: GKCCBEBB). Vermeld hoeveel ex. je wil. Je krijgt dan een portkrediet dat bij elke verzending daalt.

Je type abo en het resterende bedrag kun je controleren op je verzendetiket: linksboven vind je de betaaldatum en daarna je krediet (vb 12/03 5 betekent dat je betaalde in dec. 2003 en nog 5 euro overhebt, staat er 0 dan moet je bijbetalen om je Nar nog te krijgen).

Geef je meer dan de bedragen uit de tabel, dan beschouwen we dat stuk als een gift (bedankt!); op je etiket verschijnt dan het (lagere) bedrag uit de tabel.

Ben je iemand die banken haat (een gevoel dat we voluit delen), kies dan voor een vaste maandelijkse opdracht van minimaal 1 euro: één keer gaan en nooit meer...
Is je adres anders dan dit van de rekening: vermelden!
Of beter nog: steek één briefje op de bus met een flinke financiële aderlating richting De Nar - p/a Patriottenstraat 27 - 2600 Berchem - waarvoor dank!

DE NAR nr. 205
Mei 2006
oplage: 3000 exemplaren